ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 24ης Φεβρουαρίου 2000 *

Στην υπόθεση T-145/98,

ADT Projekt Gesellschaft der Arbeitsgemeinschaft Deutscher Tierzüchter mbH, με έδρα τη Βόνη (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον A. Hansen, δικηγόρο Bienenbüttel, Uelzener Straße 8, Bienenbüttel (Γερμανία),

προσφεύγουσα-ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από την M.-J. Jonczy, νομικό σύμβουλο, και την B. Brandner, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής-εναγόμενης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής για τη μη ανάθεση στην προσφεύγουσα-ενάγουσα (στο εξής: προσφεύγουσα) της συμβάσεως σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603 (The Russian Federation: Adapting Russian Beef and Dairy Farming to Restructuring) και, αφετέρου, την αποκατάσταση της ζημίας που φέρεται ότι υπέστη η προσφεύγουσα από τη συμπεριφορά της Επιτροπής,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, J. Azizi και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 7ης Οκτωβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Βάσει της συνεργασίας μεταξύ της Κοινότητας και της Ρωσίας, στο πλαίσιο του προγράμματος TACIS, το οποίο διέπει ο κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) 1279/96 του

Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1996, για τη χορήγηση συνδρομής για την οικονομική μεταρρύθμιση και ανάκαμψη στα Νέα Ανεξάρτητα Κράτη και τη Μογγολία (ΕΕ L 165, σ. 1, στο εξής: κανονισμός TACIS), η Επιτροπή και η Ρωσική Ακαδημία Γεωργικών Επιστημών συμφώνησαν να εφαρμόσουν σχέδιο σχετικά με την ανάπτυξη και την αναδιοργάνωση της εκτροφής γαλακτοπαραγωγικών ζώων και κρεατοπαραγωγικών βοοειδών στη Ρωσία που επιγραφόταν «The Russian Federation: Adapting Russian Beef and Dairy Farming to Restructuring» και έφερε τα στοιχεία FD RUS 9603.

2 Τα άρθρα 6 και 7 του κανονισμού TACIS, καθώς και το παράρτημα III, διευκρινίζουν τις αρχές που διέπουν την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος TACIS, ιδίως μέσω περιορισμένων προσκλήσεων υποβολής προσφορών.

3 Εξάλλου, υπάρχουν «Γενικοί κανόνες περί της υποβολής εισφορών και της συνάψεως συμβάσεων παροχής υπηρεσιών οι οποίες χρηματοδοτούνται από πόρους των προγραμμάτων PHARE/TACIS» (στο εξής: γενικοί κανόνες).

4 Το άρθρο 12 των γενικών αυτών κανόνων, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των επίμαχων πραγματικών περιστατικών, όριζε:

«ΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

1. Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που συνεργάστηκαν στην κατάρτιση της συγγραφής υποχρεώσεων του προγράμματος σχετικά με την υποβολή προσφορών ή που συνέβαλαν με άλλο τρόπο στον καθορισμό των εκτελεστέων, στο πλαίσιο της συμβάσεως, δραστηριοτήτων δεν γίνονται δεκτοί στην υποβολή προσφορών είτε με την ιδιότητα των υποψηφίων, των μελών κοινοπραξίας, υπεργολάβων ή μελών του προσωπικού του υποψηφίου.

2. Αν εντούτοις ένα από τα προαναφερθέντα πρόσωπα συμμετάσχει στην υποβολή προσφορών, η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει την προσφορά του.

3. Κατά τους έξι μήνες από της υπογραφής της συμβάσεως, η ανάδοχος επιχείρηση δεν μπορεί να απασχολήσει υπό οιανδήποτε ιδιότητα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που συνεργάστηκαν στην κατάρτιση της συγγραφής υποχρεώσως του προγράμματος σχετικά με την υποβολή προσφορών ή που συνέβαλαν με άλλο τρόπο στον καθορισμό των εκτελεστέων, στο πλαίσιο της συμβάσεως.

4. Κανένας υποψήφιος, κανένα μέλος του προσωπικού του και κανένα πρόσωπο που συνδέεται με οποιαδήποτε σχέση με τον υποψήφιο ενόψει της υποψηφιότητας δεν μπορεί να μετάσχει στην αξιολόγηση της εν λόγω υποψηφιότητας.

5. Οσάκις το συμβαλλόμενο μέρος υπογράφει σύμβαση με υποψήφιο που παραβίασε τις διατάξεις των σημείων 1, 3 και 4, μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση. Τα αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται αμέσως.»

5 Το άρθρο 23 των γενικών αυτών κανόνων, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των υπό κρίση πραγματικών περιστατικών, προέβλεπε:

«ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

1. Μετά το πέρας της διαδικασίας υποβολής προσφορών, οι απορριπτόμενοι υποψήφιοι ενημερώνονται γραπτώς για τους λόγους της απόρριψης της προσφοράς τους και για το όνομα του επιτυχόντος υποψηφίου.

2. Ο υποψήφιος μπορεί, για σοβαρούς λόγους, να προσφύγει στην αναθέτουσα αρχή με αιτιολογημένη αίτηση επανεξετάσεως της υποψηφιότητάς του. Η αναθέτουσα αρχή τού απευθύνει εγγράφως αιτιολογημένη απάντηση.»

6 Το άρθρο 24 αυτών των γενικών κανόνων, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των υπό κρίση πραγματικών περιστατικών, όριζε:

«ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

1. Πριν συνάψει τη σύμβαση, η συμβαλλομένη αρχή δύναται, χωρίς να υπέχει ουδεμία ευθύνη έναντι των υποβαλόντων προσφορά και ανεξαρτήτως του σταδίου της διαδικασίας για τη σύναψη της συμβάσεως, είτε να αποφασίσει να περατώσει ή να ακυρώσει τη διαδικασία υποβολής προσφορών, είτε να διατάξει την εκ νέου έναρξη της διαδικασίας, αν είναι αναγκαίο, βάσει διαφορετικών όρων.

2. Η διαδικασία υποβολής προσφορών μπορεί, μεταξύ άλλων, να ακυρωθεί ή να περατωθεί στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν καμία προσφορά δεν πληροί τα κριτήρια για τη σύναψη της συμβάσεως·

β) αν τα τεχνικά ή οικονομικά δεδομένα του σχεδίου έχουν μεταβληθεί σημαντικά·

γ) αν, για λόγους που αφορούν την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από συγκεκριμένη επιχείρηση·

δ) αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, είναι αδύνατη η ομαλή εξέλιξη της διαδικασίας υποβολής προσφορών ή η προσήκουσα εκτέλεση της συμβάσεως·

ε) αν όλες οι ληφθείσες προσφορές υπερβαίνουν τους χρηματοοικονομικούς πόρους που έχουν διατεθεί για τη σύμβαση·

στ) αν οι ληφθείσες προσφορές ενέχουν σοβαρές παρανομίες που διαταράσσουν την ομαλή λειτουργία της αγοράς· ή

ζ) αν δεν υπήρξε ανταγωνισμός·

η) αν το σχέδιο ακυρώθηκε·

θ) αν ελλείπουν οι προϋποθέσεις του θεμιτού ανταγωνισμού.

3. Σε περίπτωση ακυρώσεως διαδικασίας υποβολής προσφορών, οι υποβαλόντες προσφορά ενημερώνονται συναφώς από την αναθέτουσα αρχή. Δεν δικαιούνται καμία αποζημίωση.»

7 Το άρθρο 25, παράγραφοι 1 και 3, αυτών των γενικών κανόνων, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των υπό κρίση πραγματικών περιστατικών, όριζε:

«ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

1. Η συμβαλλόμενη αρχή μπορεί, ενδεχομένως κατόπιν διαπραγματεύσεως ή ενημερωτικών συναντήσεων, να συνάψει με τον ή τους υποψηφίους των οποίων οι προσφορές κρίθηκαν από οικονομική άποψη συμφέρουσες.

[...]

3. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα αφότου υπογραφεί από τα δύο μέρη.»

Ιστορικό της υποθέσεως

8 Στις 7 Φεβρουαρίου 1997, η Επιτροπή, αφού είχε απευθύνει τον Δεκέμβριο του 1996 γενική ειδοποίηση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για το πρόγραμμα FD RUS 9603, δημοσίευσε περιορισμένη πρόσκληση προς υποβολή προσφορών στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, στο τεύχος RU 96010401.

9 Στις 11 Φεβρουαρίου 1997, η προσφεύγουσα ζήτησε από την Επιτροπή να περιληφθεί στον περιορισμένο πίνακα αυτής της προσκλήσεως προς υποβολή προσφορών.

10 Στις 13 Μαρτίου 1997, η Επιτροπή δέχθηκε την προσφεύγουσα μεταξύ των εννέα υποψηφίων στις οποίες επετράπη να υποβάλουν προσφορά για το υπό κρίση σχέδιο.

11 Στις 14 Απριλίου 1997, τα έγγραφα της προσκλήσεως προς υποβολή προσφορών εστάλησαν στους εννέα υποψηφίους που έγιναν δεκτοί στον περιορισμένο πίνακα.

12 Στις 16 Ιουνίου 1997, η προσφεύγουσα υπέβαλε την προσφορά της στην Επιτροπή.

13 Στις 9 και 10 Ιουλίου 1997, η επιτροπή αξιολογήσεως, αποτελούμενη από τον κ. Δανιηλίδη, πρόεδρο της επιτροπής, τους κκ. Portier και Whiley, εκπροσώπους της Επιτροπής, τους κκ. Van de Walle και Scheper, ανεξάρτητους πραγματογνώμονες, και από τον κ. Cherekaev, εκπρόσωπο του κυρίου του έργου, άκουσε τους οκτώ υποψηφίους που υπέβαλαν προσφορά.

14 Στις 23 Σεπτεμβρίου 1997, η Επιτροπή, λόγω απροσδόκητης καθυστερήσεως, ζήτησε από την προσφεύγουσα να παρατείνει κατά 60 ημέρες την προθεσμία ισχύος της προσφοράς της.

15 Την 1η Οκτωβρίου 1997, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι η προσφορά της την ενδιέφερε, αλλά ότι επιθυμούσε να λάβει κάποιες διευκρινίσεις περί του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της.

16 Στις 14 Οκτωβρίου 1997, η προσφεύγουσα παρέσχε τις διευκρινίσεις αυτές στην Επιτροπή.

17 Στις 6 Νοεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα εξεπλάγη από το ότι η Επιτροπή δεν αντέδρασε στην από 14 Οκτωβρίου επιστολή της και της υπέβαλε ερώτημα για τη συνέχεια που επιφυλασσόταν στην ανάθεση της συμβάσεως σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603.

18 Στις 11 Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή, επικαλούμενη ακόμη μία φορά απροσδόκητη καθυστέρηση, ζήτησε από την προσφεύγουσα να παρατείνει εκ νέου τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς της κατά 60 ημέρες.

19 Στις 7 Ιανουαρίου 1998, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι, λόγω προβλημάτων που εμφανίστηκαν κατά την αξιολόγηση των προσφορών, είχε αποφασίσει να προβεί σε νέα αξιολόγηση. Ναι μεν μπορούσαν να γίνουν αλλαγές στη σύνθεση της επιφορτισμένης με την πραγματοποίηση του προγράμματος ομάδας, καμία όμως τροποποίηση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς δεν επιτρεπόταν. Οι νέες προτάσεις έπρεπε να περιέλθουν σε πέντε αντίτυπα στην Επιτροπή πριν τις 26 Ιανουαρίου 1998. Έπρεπε να ισχύουν για διάστημα 120 ημερών από της περιελεύσεως της ανανεωθείσας προσφοράς. Η προσφεύγουσα κλήθηκε να κοινοποιήσει την αποδοχή αυτής της νέας διαδικασίας αξιολογήσεως, αν συμφωνούσε να μετάσχει σ' αυτήν.

20 Στις 8 Ιανουαρίου 1998, η Επιτροπή προσήψε στον κ. Cherekaev ότι έδωσε ασυνήθεις βαθμούς κατά τη διαδικασία αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997. Του ζήτησε επίσης να μεριμνήσει για τον διορισμό, ενόψει της σχεδιασθείσας νέας διαδικασίας αξιολογήσεως, άλλου εκπροσώπου της Ρωσικής Ακαδημίας Γεωργικών Επιστημών.

21 Στις 9 Ιανουαρίου 1998, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι οι ακροάσεις για την εκτίμηση των προσφορών θα πραγματοποιούνταν στις 4 και 5 Μαρτίου 1998 και ότι επίσημη πρόσκληση θα της απευθυνόταν μετά τις 26 Ιανουαρίου 1998.

22 Στις 22 Ιανουαρίου 1998, η προσφεύγουσα γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι αποδεχόταν την προταθείσα διαδικασία για νέα αξιολόγηση των προσφορών.

23 Στις 26 Ιανουαρίου 1998, η προσφεύγουσα υπέβαλε την προσφορά της ενόψει της νέας αξιολογήσεως.

24 Στις 4 και 5 Μαρτίου 1998, επιτροπή αποτελούμενη από τον κ. Kjellstrom, πρόεδρο της επιτροπής, τους κκ. Portier και Wiesner, εκπροσώπους της Επιτροπής, κκ. Ριζόπουλο και Macartney, ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, και κ. Strekosov, εκπρόσωπο του κυρίου του έργου.

25 Στις 9 Απριλίου 1998, η προσφεύγουσα, στηριζόμενη στο άρθρο 23, παράγραφος 2, των γενικών κανόνων, ζήτησε από την Επιτροπή την επανεξέταση της προσφοράς της. Προς στήριξη της αιτήσεώς της, προέβαλε εννέα αιτιάσεις σχετικά, μεταξύ άλλων, με τη συμπεριφορά του κ. Van de Walle και της βελγικής εταιρίας AGRER κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως, με τη στάση και την παρουσία του κ. Portier στις δύο επιτροπές αξιολογήσεως, με τις ενέργειες εκφοβισμού σε βάρος της Ρωσικής Ακαδημίας Γεωργικών Επιστημών μετά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, καθώς και σχετικά με τον αυθαίρετο χαρακτήρα της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως. Παραπονέθηκε επίσης ότι οι λοιποί συνυποψήφιοι καθώς και οι υπεύθυνοι του προγράμματος TACIS έβλαψαν τη φήμη της.

26 Στις 5 Ιουνίου 1998, επανέλαβε την αίτησή της προς την Επιτροπή.

27 Στις 15 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή διαβεβαίωσε την προσφεύγουσα ότι η από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της θα τύγχανε της απαιτουμένης προσοχής. Ωστόσο, προσέθεσε ότι δεν μπορούσε να συζητήσει μαζί της τις λεπτομέρειες της διαδικασίας ανάθεσης ενόσω αυτή ήταν σε εξέλιξη. Πληροφόρησε επίσης την προσφεύγουσα ότι θα ενημερωνόταν εν ευθέτω χρόνω για το αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής.

28 Στις 18 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή συνήψε σύμβαση με την AGRER με αντικείμενο την πραγματοποίηση του προγράμματος FD RUS 9603.

29 Στις 23 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή βεβαίωσε τη λήψη της από 5 Ιουνίου 1998 επιστολής της προσφεύγουσας, εφιστώντας την προσοχή της τελευταίας στην από 15 Ιουνίου 1998 απάντησή της και υπογραμμίζοντας ότι «η διαδικασία αναθέσεως ήταν ακόμη σε εξέλιξη».

30 Στις 26 Ιουνίου 1998, ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι η προσφορά της δεν είχε γίνει δεκτή λόγω του ότι ήταν λιγότερο ενδιαφέρουσα, είτε σε σχέση με την εμπειρία της επιφορτισμένης με την εκτέλεση του προγράμματος ομάδας είτε σε σχέση με τους προτεινόμενους οικονομικούς όρους, από αυτή της AGRER, στην οποία ανατέθηκε η σύμβαση.

31 Στις 6 Ιουλίου 1998, η προσφεύγουσα βεβαίωσε τη λήψη της από 26 Ιουνίου 1998 επιστολής της Επιτροπής. Αφού εξέτασε τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης, διακρίνοντας τις δύο διαδικασίες αξιολογήσεως, υπενθύμισε τις επικρίσεις που διατύπωσε στις από 9 Απριλίου και 5 Ιουνίου 1998 επιστολές της. Δήλωσε έκπληκτη για το γεγονός ότι η πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως ακυρώθηκε κατόπιν παρεμβάσεως ενός ανταγωνιστή και ότι οι ισχυρισμοί που διατύπωσε στις 9 Απριλίου 1998 δεν ελήφθησαν υπόψη πριν από την ανάθεση της συμβάσεως.

32 Στις 29 Ιουλίου 1998, η Επιτροπή εξήγησε στην προσφεύγουσα γιατί η προσφορά της ήταν λιγότερο ενδιαφέρουσα από αυτή της AGRER και, κατά τα λοιπά, απέρριψε τις κατηγορίες της προσφεύγουσας.

33 Στις 6 Αυγούστου 1998, η προσφεύγουσα γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι οι εξηγήσεις της δεν την ικανοποιούσαν. Δήλωσε ότι διέθετε πληροφορίες κατά τις οποίες ο κ. Van de Walle είχε μετάσχει στην κατάρτιση της προσφοράς της AGRER. Επέκρινε

επίσης τη μεροληπτική στάση του τελευταίου, υπέρ της AGRER, κατά την παραμονή του κ. Cherekaev στο Βέλγιο τον Μάιο του 1997. Ακολούθως, ζήτησε να πληροφορηθεί τα πιθανά μέσα ένδικης προστασίας κατά της από 26 Ιουνίου 1998 αποφάσεως της Επιτροπής.

34 Ελλείψει διευκρινίσεως εκ μέρους της Επιτροπής επί του τελευταίου αυτού σημείου, η προσφεύγουσα επανέλαβε το αίτημά της τηλεφωνικώς τον Αύγουστο του 1998. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής, με τον οποίο ήλθε σε επαφή, αρνήθηκε να παράσχει την πληροφορία αυτή.

Διαδικασία

35 Στην αλληλουχία αυτή, η προφεύγουσα κατέθεσε στις 11 Σεπτεμβρίου 1998 προσφυγή στη Γραμματεία του Δικαστηρίου η οποία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 47, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, διαβιβάστηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου.

36 Στις 20 Νοεμβρίου 1998, η προσφεύγουσα υπέβαλε, με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, αίτηση για την παροχή του ευεργετήματος πενίας. Η Επιτροπή υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επ' αυτής στις 3 Φεβρουαρίου 1999. Με διάταξη του προέδρου του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου της 6ης Μαΐου 1999, η αίτηση αυτή απορρίφθηκε.

37 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία, αφού διέταξε τη διεξαγωγή αποδείξεων με την εξέταση

μαρτύρων, καθώς και μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας καλώντας τους διαδίκους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις.

38 Έτσι, στις 7 Ιουλίου 1999, το Πρωτοδικείο διέταξε, στο πλαίσιο διεξαγωγής αποδείξεων στον προκειμένη υπόθεση, όπως ο κ. Ochs — ανεξάρτητος συνεργάτης της προσφεύγουσας —, ο Cherekaev — εκπρόσωπος της Ρωσικής Ακαδημίας Γεωργικών Επιστημών στην πρώτη επιτροπή αξιολογήσεως — και ο κ. Dunleavy — πρώτος διευθυντής έργου της AGRER για την εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603 —, των οποίων η προσφεύγουσα είχε ζητήσει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση, εξεταστούν ως μάρτυρες. Προσέτι, διέταξε την αυτοπρόσωπη εμφάνιση, ως μάρτυρα, του κ. Van de Walle — εμπειρογνώμονα επιφορτισμένου από την Επιτροπή με την κατάρτιση της συγγραφής υποχρεώσεων του προγράμματος FD RUS 9603 και μέλους της πρώτης επιτροπής αξιολογήσεως —, του οποίου τη μαρτυρική κατάθεση είχε ζητήσει η Επιτροπή αν το Πρωτοδικείο αποφάσιζε να εξετάσει τους μάρτυρες που πρότεινε η προσφεύγουσα. Η εξέταση των κκ. Ochs και Dunleavy διεξήχθη στις 14 Σεπτεμβρίου 1999. Κληθείς για την ίδια ημερομηνία, ο κ. Cherekaev δεν εμφανίστηκε. Η εξέταση του κ. Van de Walle διεξήχθη στις 7 Οκτωβρίου 1999.

39 Στις 12 Ιουλίου 1999, το Πρωτοδικείο ζήτησε από την Επιτροπή, ως μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας, να προσκομίσει το πρωτότυπο των πρωτοκόλλων αξιολογήσεως της διαδικασίας υποβολής προσφορών σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603 ή επικυρωμένο ακριβές αντίγραφο, καθώς και τα πρακτικά εξετάσεως των μαρτύρων που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1997 και τον Μάρτιο του 1998.

40 Στις 28 Ιουλίου 1999, η Επιτροπή ενημέρωσε το Πρωτοδικείο ότι, για λόγους απορρήτου, αρνείτο να καταθέσει το μη καθαρογραμμένο κείμενο των πρακτικών των διαδικασιών αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997 και της 4ης και 5ης Μαρτίου 1998. Δήλωσε ότι ήταν πρόθυμη να καταθέσει, αν το ζητούσε το Πρωτοδικείο, το μη εμπιστευτικό κείμενο των εγγράφων στα οποία αναφερόταν το μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας.

41 Με διάταξη της 14ης Σεπτεμβρίου 1999, το Πρωτοδικείο, φρονώντας ότι ήταν αναγκαίο, για τη διεξαγωγή των αποδείξεων στην προκειμένη υπόθεση, να λάβει το πλήρες

κείμενο των προαναφερθέντων πρακτικών, υποχρέωσε την Επιτροπή να προσκομίσει, το αργότερο ως το μεσημέρι της 22ας Σεπτεμβρίου 1999, επικυρωμένο ακριβές αντίγραφο των πρωτοτύπων των πρακτικών αυτών, προκειμένου να περιληφθούν στη δικογραφία και να περιέλθουν σε γνώση της προσφεύγουσας.

42 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Σεπτεμβρίου 1999, η Επιτροπή άσκησε, δυνάμει των άρθρων 49 και 51 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1999. Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου αυθημερόν, υπέβαλε, βάσει των άρθρων 242 ΕΚ και 243 ΕΚ, αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ζητώντας την αναστολή εκτελέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

43 Με διάταξη της 4ης Οκτωβρίου 1999, C-349/99 P, Επιτροπή κατά ADT Projekt (μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή), το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως. Με διάταξη της 7ης Οκτωβρίου 1999, C-349/99 P-R, I-6467 Επιτροπή κατά ADT Projekt, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

44 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν έφερε πλέον αντιρρήσεις όπως ολόκληρο το κείμενο των πρακτικών περιληφθεί στη δικογραφία και περιέλθει σε γνώση της προσφεύγουσας, υπό τον όρο να γίνει χρήση αυτών αποκλειστικά στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας και να δεσμευθεί προς τούτο η προσφεύγουσα. Αυτή έλαβε γνώση των εγγράφων αυτών πριν από την έναρξη της προφορικής διαδικασίας.

45 Οι διάδικοι αγόρευσαν κατά τη συνεδρίαση της 7ης Οκτωβρίου 1999.

Αιτήματα των διαδίκων

46 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να διαπιστώσει ότι η απόφαση που εξέδωσε η Επιτροπή στις 26 Ιουνίου 1998 και την οποία αυτή παρέλαβε στις 6 Ιουλίου 1998 ήταν παράνομη·

— να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να της αναθέσει την εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει 550 000 γερμανικά μάρκα (DEM) ως αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη συνεπεία της αναθέσεως της συμβάσεως σε ανταγωνίστρια επιχείρηση ή, τουλάχιστον, 225 250 DEM επίσης ως αποζημίωση που αντιστοιχεί στο κόστος καταρτίσεως της προσφοράς της.

47 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα ζήτησε επιπλέον από το Πρωτοδικείο να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

48 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— κυρίως, να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη λόγω του μη νομότυπου χαρακτήρα του πληρεξουσίου το οποίο προσκόμισε ο δικηγόρος της προσφεύγουσας, των εμπεριεχομένων αντιφάσεων στη διατύπωση του αντικειμένου της διαφοράς και της μη παραθέσεως λόγων ακυρώσεως στο δικόγραφο της προσφυγής·

— επικουρικώς:

— να απορρίψει ως απαράδεκτο, επειδή προβλήθηκε εκπρόθεσμα, το αίτημα για τη διαπίστωση του παράνομου χαρακτήρα της αποφάσεως της 26ης Ιουνίου 1998, στην περίπτωση που αυτό συνιστά αίτημα προβαλλόμενο βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ), ή να το απορρίψει ως προδήλως αβάσιμο στην περίπτωση που θεωρηθεί αίτημα με το οποίο ζητείται να κριθεί το προκαταρκτικό ζήτημα του παρανόμου στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 215, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 288, παράγραφος 2, ΕΚ)·

— να απορρίψει ως απαράδεκτο το αίτημα για τη διαπίστωση ότι υπέχει υποχρέωση που της επιβάλλει να αναθέσει στην προσφεύγουσα την πραγματοποίηση του προγράμματος FD RUS 9603·

— να απορρίψει ως προδήλως αβάσιμα τα αιτήματα αποζημιώσεως της προσφεύγουσας·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

49 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής και προβάλλει δύο λόγους απαραδέκτου: τη μη τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων του δικογράφου της προσφυγής και το εκπρόθεσμο της προσφυγής. Με έναν τρίτο λόγο, επικαλείται το απα-

ράδεκτο του αιτήματος με το οποίο επιδιώκεται η διαπίστωση ότι υπέχει υποχρέωση που της επιβάλλει να αναθέσει στην προσφεύγουσα την εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603.

Επί του πρώτου λόγου απαραδέκτου, που αναφέρεται στη μη τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων του δικογράφου της προσφυγής

50 Η Επιτροπή υποστηρίζει, καταρχάς, ότι το πληρεξούσιο που προσκόμισε ο δικηγόρος της προσφεύγουσας για να αποδείξει το υποστατό της εντολής του προς εκπροσώπηση δεν είναι νομότυπο. Τα διαλαμβανόμενα στο επισυναπτόμενο στο παράρτημα 19 έγγραφο του δικογράφου της προσφυγής δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 19 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και το άρθρο 44, παράγραφος 5, στοιχείο β, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Η ιδιότητα των υπογραφόντων το πληρεξούσιο δεν προκύπτει από το προαναφερθέν έγγραφο. Κατά την Επιτροπή, οι εν λόγω υπογραφόντες ενήργησαν ως απλοί ιδιώτες όπως πιστοποιεί συναφώς το περιεχόμενο του πληρεξουσίου το οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, σε υποθέσεις ιδιωτικής φύσεως και αφορώσες φυσικά πρόσωπα, όπως το διαζύγιο. Εφόσον μόνον η ADT Projekt GmbH έχει έννομο συμφέρον στην παρούσα υπόθεση, το ζήτημα του νομότυπου χαρακτήρα της πληρεξουσιότητας έχει πρωταρχική σημασία για το παραδεκτό του δικογράφου της προσφυγής.

51 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, εναπόκειται στον Γραμματέα να ελέγξει αυτεπαγγέλτως το νομότυπο του πληρεξουσίου που δίδεται στον δικηγόρο και να τάξει στον προσφεύγοντα, ενδεχομένως, εύλογη προθεσμία προς διόρθωση της παρατυπίας.

52 Εν προκειμένω, αφενός, ο Γραμματέας διαβεβαιώνει ότι το επισυναπτόμενο στο παράρτημα 19 του δικογράφου της προσφυγής πληρεξούσιο αντιστοιχεί, όπως δηλώνει η προσφεύγουσα, σε τυποποιημένο έντυπο πληρεξουσίου στη Γερμανία, πράγμα που εξηγεί την αναφορά σε διαφορές ιδιωτικής φύσεως. Κατά τα λοιπά, το εν λόγω πληρεξούσιο φέρει τη μνεία «υπόθεση ADT Projekt GmbH κατά Επιτροπής ΕΚ», γεγονός που απομακρύνει κάθε αμφιβολία ως προς την ύπαρξη σχέσεως μεταξύ του πληρεξουσίου αυτού και της παρούσας υποθέσεως.

53 Αφετέρου, κατόπιν αιτήσεως του Γραμματέα, διατυπωθείσας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 44, παράγραφοι 5 και 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, η προσφεύγουσα προσκόμισε στις 8 Οκτωβρίου 1998, απόσπασμα του μητρώου εμπορικών εταιριών, από το οποίο προκύπτει ότι οι δύο υπογράψαντες το πληρεξούσιο, ο κ. Meyn και ο κ. Schmitt, νομιμοποιούνταν να δώσουν στον δικηγόρο εντολή να εκπροσωπήσει την προσφεύγουσα στην υπόθεση αυτή.

54 Συνεπώς, η επιχειρηματολογία που αντλεί η Επιτροπή από το μη νομότυπο του πληρεξουσίου πρέπει να απορριφθεί.

55 Η Επιτροπή υποστηρίζει ακολούθως ότι το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής δεν πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 19, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχεία γ και δ, του Κανονισμού Διαδικασίας. Προβάλλει τέσσερα επιχειρήματα προς στήριξη του ισχυρισμού της.

56 Πρώτον, υποστηρίζει ότι επισημαίνεται αντίφαση μεταξύ του αντικειμένου της διαφοράς, όπως καθορίζεται στην πρώτη σελίδα του δικογράφου και των αιτημάτων που διατυπώνονται στη δεύτερη σελίδα αυτού. Το αντικείμενο της διαφοράς αφορά την ακύρωση της διαδικασίας υποβολής προσφορών στο σύνολό της, ενώ με τα αιτήματα ζητείται η ακύρωση της συνάψεως της συμβάσεως σε ένα συνυποψήφιο και η ανάθεσή της στην προσφεύγουσα, καθώς και η καταβολή αποζημιώσεως. Κατά την Επιτροπή, είναι αδύντατο να συμβιβαστούν τα αιτήματα αυτά αφού η ανάθεση της συμβάσεως στην προσφεύγουσα προϋποθέτει ότι δεν θα ακυρωθεί το μέρος της διαδικασίας σχετικά με την πρώτη διαδικασία, πράγμα ασυμβίβαστο με την αξίωση της προσφεύγουσας, όπως καθορίζεται στο αντικείμενο της διαφοράς.

57 Δεύτερον, η Επιτροπή διατηρεί επιφυλάξεις ως προς την έκταση του πρώτου αιτήματος της προσφυγής. Υπογραμμίζει ότι η Συνθήκη ΕΚ δεν προβλέπει αναγνωριστική προσφυγή. Αυτό το αίτημα ενέχει, στην πραγματικότητα, αίτημα διασαφηνίσεως ενός προκριματικού ζητήματος, πράγμα που ευσταθεί απολύτως στο πλαίσιο της διαδικα-

σίας του άρθρου 215, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Η προσφεύγουσα όμως στηρίζει το ανωτέρω αίτημά της στο άρθρο 173 της Συνθήκης.

58 Τρίτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι ισχυρισμοί που προβάλλονται στο δικόγραφο της προσφυγής, τόσο από νομική άποψη όσο και από άποψη πραγματικών περιστατικών, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Διαδικασίας.

59 Έτσι, πρώτον, το δικόγραφο της προσφυγής περιέχει πολυάριθμες κατηγορίες εις βάρος τρίτων που δεν εμπλέκονται στην παρούσα διαφορά και των οποίων οι πράξεις δεν μπορούν να καταλογιστούν στην Επιτροπή άνευ ετέρου. Με το υπόμνημά της ανταπαντήσεως, η Επιτροπή επιμένει ότι οι εξηγήσεις της προσφεύγουσας, προκειμένου να αιτιολογήσει τον καταλογισμό των εν λόγω πράξεων σε αυτήν, είναι εκπρόθεσμες και ανεπαρκείς. Τονίζει επίσης ότι, δεδομένου ότι οι επικρίσεις που διατυπώνονται στο δικόγραφο της προσφυγής δεν συμπίπτουν με αυτές που περιέχουν οι επιστολές της προσφεύγουσας της 9ης Απριλίου και της 6ης Ιουλίου 1998, δεν είναι καν επιτρεπτό να θεωρηθεί ότι η μομφή που διατύπωσε εις βάρος της αφορά το ότι δεν έλαβε υπόψη της τις επικρίσεις που αυτή της απηύθυνε κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας.

60 Δεύτερον, η προσφεύγουσα επίσης δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους επικαλείται πραγματικά περιστατικά σχετικά με την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, ενώ η προσφυγή της αφορά την απόφαση που εκδόθηκε κατά το πέρας της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως και ενώ ρητώς και ανεπιφυλάκτως δέχθηκε την ακύρωση της πρώτης καθώς και την οργάνωση της δεύτερης διαδικασίας. Η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε την ανωτέρω ακύρωση ούτε πάραυτα εντός εύλογης προθεσμίας αφότου ανακάλυψε τις προβαλλόμενες πλημμέλειες από τις οποίες βρίθει η πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως. Κατά την Επιτροπή η προσφεύγουσα εκπροθέσμως αμφισβητεί τη νομιμότητα της αποφάσεώς της να ακυρώσει την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως και να αρχίσει μια δεύτερη.

61 Τρίτον, η προσφεύγουσα αντιφάσκει προβάλλοντας μια σειρά στοιχείων τα οποία, αν αποδειχθούν αληθή, δεν μπορούν παρά να οδηγήσουν στην ακύρωση της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως, ενώ το δεύτερο αίτημά της συνεπάγεται την αντίθετη λύση.

62 Τέταρτον, η προσφεύγουσα ελάχιστα μόνο στοιχεία έχει να προβάλει προς στήριξη του αιτήματός της περί ακυρώσεως της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως.

63 Πέμπτον, το επιχείρημα που αντλεί η προσφεύγουσα από το ότι δεν της υποδείχθηκαν με την απόφαση της 26ης Ιουνίου 1998 τα πιθανά ένδικα βοηθήματα, καθώς και από το ότι ο υπάλληλος με τον οποίο επικοινώνησε τον Αύγουστο του 1998 αρνήθηκε να τη βοηθήσει, είναι ανεπαρκές για να κλονίσει το κύρος της αποφάσεως αυτής.

64 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το τρίτο και το τέταρτο αίτημα είναι απαράδεκτα, στον βαθμό που η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει ούτε τη ζημιογόνο πράξη ούτε κάποια αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς του οργάνου και της ζημίας της. Προσέτι, τα δύο ποσά που ζητεί η προσφεύγουσα ως αποζημίωση απέχουν πολύ μεταξύ τους και δεν δικαιολογούνται.

65 Προεισαγωγικώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 19, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται και στο Πρωτοδικείο δυνάμει του άρθρου 46, πρώτο εδάφιο, του ίδιου Οργανισμού, και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχεία γ και δ, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο της διαφοράς, τα αιτήματα και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση.

66 Ανεξαρτήτως οποιουδήποτε ζητήματος ορολογίας, τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι αρκούντως σαφή και ακριβή ώστε να καθίσταται δυνατό στον καθού να προετοιμάσει

την άμυνά του και στο Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής, ενδεχομένως χωρίς άλλα στοιχεία. Για τη διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, επιβάλλεται, για το παραδεκτό μιας προσφυγής, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά περιστατικά επί των οποίων αυτή στηρίζεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, αλλά κατά τρόπο λογικό και κατανοητό από το κείμενο του δικογράφου (διάταξη του Πρωτοδικείου της 21ης Μαΐου 1999, Τ-154/98, Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-1703, σκέψη 49, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Νοεμβρίου 1997, Τ-84/96, Cipeke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-2081, σκέψη 31).

67 Όπως παραδέχεται και η Επιτροπή, η παράθεση των λόγων της προσφυγής, κατά την έννοια του Κανονισμού Διαδικασίας, δεν συνδέεται με μια συγκεκριμένη διατύπωση τους. Η προβολή των λόγων αυτών, με αναφορά μάλλον στην ουσία τους παρά στον νομικό τους χαρακτηρισμό, μπορεί να αρκεί εφόσον οι εν λόγω λόγοι συνάγονται από το δικόγραφο της προσφυγής με αρκετή σαφήνεια (προπαρατεθείσα διάταξη Asia Motor France κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 55).

68 Εν προκειμένω, επιβάλλεται, πρώτον, να επισημανθεί ότι από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει με αρκετή σαφήνεια ότι με την προσφυγή επιδιώκεται, αφενός, η ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής να μην αναθέσει στην προσφεύγουσα τη σύμβαση σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603 και, αφετέρου, την καταβολή αποζημιώσεως για τη ζημία που η προσφεύγουσα προβάλλει ότι υπέστη από τις καταλογιστέες στην Επιτροπή πλημμέλειες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως που κατέληξε με την από 26 Ιουνίου 1998 απόφασή της. Το γεγονός ότι, στην πρώτη σελίδα του δικογράφου της, η προσφεύγουσα καθορίζει το αντικείμενο της διαφοράς ως προσφυγή ακυρώσεως της «αναθέσεως του προγράμματος FD RUS 9603 (...)» δεν μπορεί να κριθεί ως ενδεικτικό στοιχείο αντίφασης με τα χωρία του δικογράφου, ιδίως των αιτημάτων, που εκφράζουν αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1998 για την ανάθεση του προγράμματος FD RUS 9603 στην AGRER και όχι στην προσφεύγουσα ούτε με εκείνα τα χωρία που περιέχουν αίτημα αποζημιώσεως. Επί του τελευταίου αυτού σημείου, οι προαναφερθείσες στη σκέψη 64 ενστάσεις της Επιτροπής δείχνουν εξάλλου ότι αυτή κατανόησε πολύ καλά ότι το δικόγραφο περιελάμβανε ένα τέτοιο αίτημα.

69 Δεύτερον, όσον αφορά την έκταση του πρώτου αιτήματος, το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής περιέχει άνετα τη δυνατότητα να κατανοηθεί ότι η προ-

σφεύγουσα επιδιώκει με αυτό την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1998.

70 Τρίτον, από το τμήμα VII του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι η προσφεύγουσα επικαλείται, προς στήριξη των ακυρωτικών της αιτημάτων, έναν και μοναδικό λόγο αντλούμενο από την παράβαση, αφενός, των κανόνων που διέπουν τις διαδικασίες υποβολής προσφορών και, αφετέρου, από την παραβίαση της αρχής του «θεμιτού ανταγωνισμού», που καταλογίζονται, διαδοχικά, στην AGRER, στον κ. Van de Walle και στη SATEC — μια εκ των συνυποψηφίων της προσφεύγουσας στη διαδικασία της επίδικης αναθέσεως —, καθώς και στην Επιτροπή και τον κ. Portier. Η προβολή των λόγων ακυρώσεως με αυτόν τον τρόπο πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 19, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ, του Κανονισμού Διαδικασίας.

71 Το γεγονός ότι το δικόγραφο της προσφυγής περιλαμβάνει κατηγορίες εις βάρος προσώπων των οποίων η συμπεριφορά δεν μπορεί να καταλογιστεί στην Επιτροπή, ότι περιέχει αιτιάσεις σχετικά με την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως την οποία δήθεν εκπροθέσμως επικαλείται η προσφεύγουσα ή επικαλείται άνευ συμφέροντος λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκομένου σκοπού με το δεύτερο αίτημά της και ότι οι αιτιάσεις που αφορούν τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως δεν αποδεικνύονται επαρκώς δεν αντίκειται στις τυπικές προϋποθέσεις που τάσσει ο Κανονισμός Διαδικασίας. Όπως προκύπτει από τα υπομνήματα αντικρούσεως και ανταπαντήσεως, τα στοιχεία αυτά ουδόλως εμπόδισαν την Επιτροπή να προετοιμάσει την άμυνά της, τοποθετούμενη επί των διαφόρων αιτιάσεων που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη των ακυρωτικών αιτημάτων της. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο είναι πλήρως σε θέση να αποφανθεί επί των εν λόγω αιτημάτων.

72 Οι επικρίσεις της Επιτροπής που εκτίθενται ανωτέρω στις σκέψεις 59 έως 62 συμπίπτουν στην πραγματικότητα με τους αμυντικούς της ισχυρισμούς με τους οποίους σκοπείται να αμφισβητηθεί, κατά περίπτωση, το παραδεκτό, το λυσιτελές ή το βάσιμο των στοιχείων που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη των ακυρωτικών αιτημάτων της. Αυτές οι επικρίσεις θα ληφθούν υπόψη, στο μέτρο του αναγκαίου, κατά την εξέταση των εν λόγω στοιχείων.

73 Ως προς τον ισχυρισμό που αφορά την έλλειψη επιπτώσεων, επί της νομιμότητας της από 26 Ιουνίου 1998 αποφάσεώς της, λόγω της μη παραθέσεως, τον Ιούνιο και τον Αύγουστο του 1998, των πιθανών μέσων ένδικης προστασίας κατά της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή δεν εξηγεί τη σχέση του με κάποια οποιαδήποτε παράβαση, εκ μέρους της προσφεύγουσας, των προαναφερθεισών τυπικών προϋποθέσεων.

74 Τέταρτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, για να πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 19 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ, του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών τις οποίες φέρεται ότι προκάλεσε κοινοτικό όργανο πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που επιτρέπουν την εξατομίκευση της συμπεριφοράς την οποία ο ενάγων προσάπτει στο όργανο αυτό, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της υπό κρίση συμπεριφοράς και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, καθώς και τον χαρακτήρα και την έκταση της εν λόγω ζημίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Οκτωβρίου 1998, Τ-13/96, TEAM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-4073, σκέψη 27).

75 Εν προκειμένω, από το τμήμα VIII του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι η επιλήψιμη συμπεριφορά που προσάπτει η προσφεύγουσα στην Επιτροπή συνίσταται στο ότι διεξήγαγε τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603 κατά μη νομότυπο τρόπο. Η προσφεύγουσα δηλώνει ότι υπέστη, εξ αυτού του γεγονότος, ζημία που αντιστοιχεί σε διαφυγόν κέρδος που εκτιμάται σε 550 000 DEM, συνεπεία της αναθέσεως του προγράμματος σε άλλον υποψήφιο ή, τουλάχιστον, στο κόστος κατάρτισης της προσφοράς της, που εκτιμάται σε 225 250 DEM, ποσό που αναλύει λεπτομερώς στο υπόμνημά της απαντήσεως.

76 Τα στοιχεία αυτά ήταν επαρκώς ακριβή για να παράσχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εξασφαλίσει την άμυνά της έναντι του αιτήματος αποζημιώσεως, πράγμα που έπραξε άλλωστε με τα υπομνήματά της αντικρούσεως και ανταπαντήσεως.

77 Εν κατακλείδι, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της Επιτροπής που αντλείται από την παράβαση, εκ μέρους της προσφεύγουσας, των τυπικών προϋποθέσεων του άρθρου 19, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχεία γ και δ, του Κανονισμού Διαδικασίας.

78 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι ο πρώτος λόγος απαραδέκτου δεν ευσταθεί.

Επί του δευτέρου λόγου απαραδέκτου, που στηρίζεται στο εκπρόθεσμο της προσφυγής

79 Η Επιτροπή επικαλείται το εκπρόθεσμο της προσφυγής ακυρώσεως που κατέθεσε η προσφεύγουσα κατά της από 26 Ιουνίου 1998 αποφάσεώς της. Η ημερομηνία κατά την οποία το δικόγραφο της προσφυγής πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, ήτοι στις 15 Σεπτεμβρίου 1998, είναι μεταγενέστερη της λήξεως της προθεσμίας των δύο μηνών και έξι ημερών που διέθετε η προσφεύγουσα για να καταθέσει μια τέτοια προσφυγή. Μολονότι η προσφεύγουσα κατέθεσε το δικόγραφο της προσφυγής στη Γραμματεία του Δικαστηρίου πριν από την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας, πρέπει να υποστεί τις συνέπειες του εσφαλμένου προσδιορισμού του αρμόδιου δικαστηρίου στο δικόγραφο της προσφυγής της. Συγκεκριμένα, τα σφάλματα της προσφεύγουσας δεν μπορούν να επηρεάσουν τη θέση της καθής.

80 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 43, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, υπό το πρίσμα των δικονομικών προθεσμιών, μόνον η ημερομηνία καταθέσεως στη Γραμματεία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι, μολονότι το δικόγραφο της προσφυγής πρωτοκολλήθηκε στο Πρωτοδικείο στις 15 Σεπτεμβρίου 1998, κατατέθηκε στη Γραμματεία του στις 11 Σεπτεμβρίου 1998, την ίδια ημέρα της κατάθεσής του στη Γραμματεία του Δικαστηρίου και της διαβιβάσεώς της από αυτή στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου. Κατά την ημερομηνία όμως αυτή η χορηγηθείσα στην προσφεύγουσα προθεσμία για να ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1998 δεν είχε λήξει, όπως παραδέχεται και η ίδια.

81 Συνεπώς, δεν ευσταθεί ο δεύτερος αυτός λόγος απαραδέκτου, από τον οποίο άλλωστε παραιτήθηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Επί του τρίτου λόγου, που στηρίζεται στο απαράδεκτο των αιτημάτων με τα οποία επιδιώκεται να ανατεθεί στην προσφεύγουσα η εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603

82 Το δεύτερο αίτημα, με το οποίο η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να της αναθέσει την εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603, είναι, κατά την Επιτροπή, απαράδεκτο.

83 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, όπως τονίζει η Επιτροπή, δεν μπορεί, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, να απευθύνει διαταγές στα κοινοτικά όργανα ή να τα υποκαθιστά (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-5/93 P, DSM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4695, σκέψη 36, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3141, σκέψη 53).

84 Στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως που στηρίζεται στο άρθρο 173 της Συνθήκης, η αρμοδιότητα του κοινοτικού δικαστή περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας της προσβαλλομένης πράξεως. Αν κρίνει ότι η πράξη αυτή είναι παράνομη, την ακυρώνει. Επομένως, εναπόκειται στο οικείο κοινοτικό όργανο να θεσπίσει, δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 233 ΕΚ), τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση αποφάσεως εκδοθείσας στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιανουαρίου 1998, T-67/94, Ladbroke Racing κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1, σκέψη 200).

85 Στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως που στηρίζεται στο άρθρο 215 της Συνθήκης, ο κοινοτικός δικαστής εκτιμά αν τα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά συνιστούν πταίσμα δυνάμενο να καταλογιστεί στο οικείο κοινοτικό όργανο, αν υπάρχει αιτιώδης

συνάφεια μεταξύ του προβαλλομένου πταίσματος και της ζημίας που ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη και αν, και σε ποιο βαθμό, αποδεικνύεται η εν λόγω ζημία.

86 Εν προκειμένω, συνεπώς, το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της ποιότητας της προσφοράς της προσφεύγουσας σε σχέση με αυτές των συνυποψηφίων της στην επίδικη διαδικασία υποβολής προσφορών ούτε να υποχρεώσει την Επιτροπή να αναθέσει στην προσφεύγουσα τη σύμβαση σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603.

87 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτός ο τρίτος λόγος απαραδέκτου και να κριθεί απαράδεκτο το δεύτερο αίτημα της προσφυγής, καθότι αυτό υπερβαίνει την αρμοδιότητα που η Συνθήκη απονέμει στον κοινοτικό δικαστή.

88 Η προσφυγή επομένως είναι παραδεκτή μόνον όσον αφορά την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής να μην αναθέσει στην προσφεύγουσα τη σύμβαση σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603 και την αποκατάσταση της ζημίας που φέρεται ότι αυτή υπέστη συνεπεία της συμπεριφοράς της Επιτροπής.

Επί της ουσίας

Επί της προσφυγής ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1998

89 Η προσφεύγουσα επικαλείται, προς στήριξη των ακυρωτικών της αιτημάτων, έναν και μοναδικό λόγο ακυρώσεως που στηρίζεται στην παράβαση των κανόνων σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής προσφορών και της αρχής του «θεμιτού ανταγωνισμού». Ο λόγος αυτός διαρθρώνεται, κατ' ουσίαν, σε τρία σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως

90 Η προσφεύγουσα επικαλείται την εκ μέρους της AGRER παράβαση του άρθρου 12, παράγραφοι 1, 2 και 4, των γενικών κανόνων, γεγονός που θα έπρεπε να οδηγήσει την Επιτροπή να ακυρώσει τη διαδικασία υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο στ, των γενικών αυτών κανόνων. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η προσφεύγουσα προβάλλει τρία επιχειρήματα.

91 Πρώτον, επικαλείται ένα γεύμα που πραγματοποιήθηκε στις 11 Μαΐου 1997 στην οικία του κ. Van de Walle, με δική του πρωτοβουλία και στο οποίο συναντήθηκαν ο κ. Cherekaev και ο κ. Couturier, γενικός διευθυντής της AGRER. Η προσφεύγουσα προσάπτει στον κ. Van de Walle ότι θέλησε έτσι να φέρει σε επαφή τον εκπρόσωπο του κυρίου έργου με την AGRER πριν από την αξιολόγηση των προσφορών.

92 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ο κ. Van de Walle επιβεβαίωσε το υποστατό του γεύματος αυτού, αφενός, με επιστολή που απηύθυνε στις 28 Απριλίου 1998 στην Επιτροπή σε απάντηση αιτήματος για διασαφήνιση σχετικά με τις κατηγορίες που διατύπωσε σε βάρος του η προσφεύγουσα με επιστολή της 9ης Απριλίου 1998 και, αφετέρου, κατά την εξέτασή του ως μάρτυρα ενώπιον του Πρωτοδικείου.

93 Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι, τον Μάιο του 1997, η διαδικασία περιορισμένης υποβολής προσφορών για το πρόγραμμα FD RUS 9603 ήταν ήδη σε εξέλιξη (βλ. απάντηση της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 1999 σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 1999). Κατά την εξέτασή του ο κ. Van de Walle κατέθεσε ότι εκείνη την περίοδο γνώριζε ότι είχε διοριστεί μέλος της επιτροπής αξιολογήσεως. Δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να συζητήθηκε, κατά τη διάρκεια του γεύματος, το επίδικο πρόγραμμα.

94 Όπως επισημαίνει η Επιτροπή στο υπόμνημά της αντικρούσεως, από την προαναφερθείσα επιστολή του κ. Van de Walle προκύπτει, ωστόσο, ότι στο εν λόγω γεύμα παρίστατο επίσης και ο κ. Meyn, μέλος της διευθύνσεως της προσφεύγουσας, γεγονός που δεν αμφισβήτησε η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της απαντήσεως.

95 Ερωτηθείσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε την έννοια της επιχειρηματολογίας της, υπογραμμίζοντας ότι δεν κατήγγειλε αυτό καθαυτό το γεγονός του γεύματος, αλλά ότι αυτό υπήρξε το πλαίσιο προνομιακής επαφής μεταξύ των κκ. Van de Walle, Couturier και Cherekaev, που οδήγησε στην απόπειρα δωροδοκίας του τελευταίου με σκοπό να ανατεθεί στην AGRER η εκτέλεση του προγράμματος.

96 Το επιχείρημα, έτσι διευκρινισμένο, συμπίπτει στην πραγματικότητα με αυτό που εξετάζεται στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του λόγου ακυρώσεως και στηρίζεται στην προβαλλόμενη απόπειρα δωροδοκίας του κ. Cherekaev από τον κ. Van de Walle κατά τη διαμονή του πρώτου στο Βέλγιο μεταξύ της 11ης και της 13ης Μαΐου 1997, προκειμένου να ανατεθεί στην AGRER η σύμβαση σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603 (βλ. σκέψη 120). Επομένως, δεν πρέπει να κριθεί το επιχείρημα αυτό σε αυτό το σημείο της αποφάσεως που είναι αφιερωμένο στην εξέταση του πρώτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως.

97 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο κ. Van de Walle συνέδραμε την AGRER στην κατάρτιση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της.

98 Στο σημείο αυτό, η προσφεύγουσα ζήτησε, πρώτον, την εξέταση του κ. Ochs ως μάρτυρα.

99 Κατά την εξέτασή του ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο κ. Ochs επιβεβαίωσε την άποψη της προσφεύγουσας στηριζόμενος σε όσα του δήλωσαν τρία πρόσωπα.

100 Κατ' αρχάς, κατά τη διάρκεια συνδιαλέξεως αναγομένης τον Ιούνιο του 1996, ο κ. Chabot, συνεργάτης της AGRER, του πρότεινε, αφενός, να συστήσουν η AGRER και η προσφεύγουσα κοινοπραξία για το πρόγραμμα FD RUS 9603 και, αφετέρου, δήλωσε ότι ο κ. Van de Walle θα τη συνέδραμε στην κατάρτιση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της AGRER.

101 Ακολούθως, η κ. Russe, τότε συνεργάτρια της AGRER, επικοινώνησε μαζί του τηλεφωνικώς τον Απρίλιο του 1997 για να του προτείνει μια θέση εργασίας στην εταιρία αυτή σε σχέση με το πρόγραμμα FD RUS 9603. Κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής αυτής συνδιαλέξεως, του γνωστοποίησε τη συμμετοχή του κ. Van de Walle στην κατάρτιση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της AGRER.

102 Τέλος, μεταξύ της 10ης και 13ης Ιουνίου 1997, ο κ. Mertens, συνεργάτης της AGRER ανέφερε τηλεφωνικώς στον κ. Griffith, συνεργάτη της ULG Consultants Ltd — τη βρετανική συνέταιρο της προσφεύγουσας στην επίδικη διαδικασία δημοπρατήσεως —, ότι ο κ. Van de Walle είχε συνδράμει την AGRER να καταρτίσει την προσφορά της στο τεχνικό της τμήμα.

103 Κατά την εξέτασή του, ο κ. Van de Walle αρνήθηκε ρητώς και κατηγορηματικώς ότι είχε προσφέρει την ελάχιστη έστω συνδρομή στην AGRER για την προετοιμασία της προσφοράς της.

104 Κατ' αρχάς, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι, ως προς το τρίτο περιστατικό που ανέφερε ο κ. Ochs, η προσφεύγουσα δήλωσε, στο δικόγραφο της προσφυγής της, ότι το τηλεφώνημα του κ. Mertens απευθυνόταν στον κ. Moffett, ιεραρχικό προϊστάμενο του κ. Griffith. Κατά τα λοιπά, τοποθετούσε χρονικά την τηλεφωνική αυτή συνομιλία στις 14 Αυγούστου 1997. Καλούσε το Πρωτοδικείο να ακούσει την κατάθεση του κ. Moffett στο σημείο αυτό. Ερωτηθείσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση για την αντίφαση αυτή μεταξύ της εκδοχής που παρουσίασε με το δικόγραφο της προσφυγής της και της καταθέσεως του κ. Ochs, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι παραιτείται από αυτό το στοιχείο της προσφυγής της.

105 Ακολούθως, το γεγονός ότι οι συνεργάτες της AGRER ανακοίνωσαν στον κ. Ochs τη συμμετοχή του κ. Van de Walle στην κατάρτιση της τεχνικής προσφοράς της AGRER δεν αποδεικνύει ότι πράγματι υπήρξε τέτοια συμμετοχή. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται να τονιστεί ότι τα τρία γεγονότα που επικαλείται ο κ. Ochs είναι προγενέστερα της 16ης Ιουνίου 1997, ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα υπέβαλε την προσφορά της στην Επιτροπή για το σχέδιο FD RUS 9603. Κατά συνέπεια, δεν αποκλείεται, με τις δηλώσεις τους, οι συνεργάτες της AGRER — την εξέταση των οποίων ως μαρτύρων ουδέποτε ζήτησε η προσφεύγουσα, ούτε και όταν ο κ. Van de Walle το πρότεινε στο Πρωτοδικείο κατά την κατάθεσή του — να προέβαλαν τη συμμετοχή του τελευταίου στην κατάρτιση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της AGRER προκειμένου να πεισθεί η προσφεύγουσα να συστήσει κοινοπραξία μαζί της στο πλαίσιο της επίδικης διαδικασίας αναθέσεως. Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα δηλώνει εξάλλου ότι την είχαν προσεγγίσει τον Μάιο και τον Ιούνιο του 1996 ενόψει της συστάσεως μιας τέτοιας κοινοπραξίας.

106 Υπό τις συνθήκες αυτές, η κατάθεση του κ. Ochs δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ως αποδεδειγμένος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας που εκτίθεται ανωτέρω στη σκέψη 97.

107 Δεύτερον, η προσφεύγουσα επικαλείται, στο δικόγραφο της προσφυγής της, το ανώνυμο τηλεφώνημα που έλαβε στις 8 Αυγούστου 1997 μία από τις γραμματείς της, η κ. Dietzsch, η οποία συνέταξε αμέσως σημείωμα με το περιεχόμενο του τηλεφωνήματος αυτού.

108 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι το εν λόγω σημείωμα, που επισυνάπτεται στο παράρτημα 17 του δικογράφου της προσφυγής, αναφέρει:

«Έλαβα σήμερα ένα τηλεφώνημα από κάποιον που ήθελε να διατηρήσει την ανωνυμία του. Μου είπε ότι είμαστε στην πρώτη θέση για το ρωσικό πρόγραμμα. Οι Ρώσοι μας έδωσαν την υψηλότερη βαθμολογία. Η εταιρία AGRER δεν δέχθηκε αυτή την εξέλιξη. Είπε: "Κάνουν τα πάντα (...). Ακόμη και με χρήματα (...). Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί (...). Σας συμβουλεύω να έλθετε σε επαφή με τον αρμόδιο υπάλληλο στις Βρυξέλλες και να τον ρωτήσετε ποια είναι η κατάσταση (...). Αλλά πολύ διακριτικά!"»

(«Ich erhielt heute einen Anruf von einem Herren, der anonym bleiben wollte. Dieser Herr sagte, daß wir im Rußland-Projekt auf Platz 1 seien. Die Russen hätten uns die maximale Punktzahl gegeben. Die Firma Agrer werde sich damit nicht zufriedengeben. Er sagte: "They are doing everything... Even with money... You should be careful... I advise you to touch the respective officer in Brussels and ask him what the situation is... But very softly!" »).

109 Χωρίς να είναι αναγκαίο να συζητηθεί η αποδεικτική δύναμη του σημειώματος αυτού, που φέρει ως ημερομηνία, όπως τονίζει η Επιτροπή, την 7η Αυγούστου 1998 και όχι την 8η Αυγούστου 1997, ενόψει των δεσμών που συνδέουν τη συντάκτριά του με την προσφεύγουσα, επιβάλλεται απλώς η διαπίστωση ότι το περιεχόμενό του δεν αποδεικνύει ότι ο κ. Van de Walle συνέδραμε την AGRER κατά την κατάρτιση της προσφοράς της.

110 Τρίτον, με το υπόμνημά της απαντήσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι είχε λάβει γνώση, μετά την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής της, των δηλώσεων του κ. Dunleavy, που επιβεβαίωνε τις υποψίες της ως προς τη συμμετοχή του κ. Van de Walle στην κατάρτιση της προσφοράς της AGRER. Καλούσε το Πρωτοδικείο να εξετάσει τον ενδιαφερόμενο μάρτυρα.

111 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει ότι, κατά την εξέτασή του, ο κ. Dunleavy αρνήθηκε κατηγορηματικώς ότι είχε δηλώσει ότι είχε μάθει ότι ο κ. Van de Walle συνέδραμε την AGRER στην κατάρτιση της προσφοράς της.

112 Εν κατακλείδι, κανένα από τα αποδεικτικά στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει ότι ο κ. Van de Walle είχε συνδράμει την AGRER στην κατάρτιση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της.

113 Επιβάλλεται εξάλλου να τονιστεί ότι, αν ο κ. Van de Walle ήθελε να ευνοήσει την AGRER στην επίδικη διαδικασία αναθέσεως συνδράμοντάς την στην κατάρτιση της

προσφοράς της, η μεροληπτική αυτή στάση θα αποτυπωνόταν, κατά πάσα πιθανότητα στις εκτιμήσεις του κατά τη διαδικασία αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997. Η ανάγνωση όμως του σχετικού πρακτικού δείχνει ότι, κατά την τεχνική αξιολόγηση, ο κ. Van de Walle βαθμολόγησε δύο υποψηφίους, μεταξύ των οποίων και την προσφεύγουσα, με βαθμό υψηλότερο από αυτόν της AGRER. Η διαπίστωση αυτή καταρρίπτει οριστικώς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας που εκτίθεται ανωτέρω στη σκέψη 97.

114 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η AGRER δωροδόκησε υψηλά ιστάμενους υπαλλήλους του ρωσικού Υπουργείου Γεωργίας προκειμένου να επιτύχει τη σύμβαση σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603.

115 Χωρίς να χρειάζεται να κριθεί το παραδεκτό του επιχειρήματος αυτού, που προβλήθηκε κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, ενόψει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα ζήτησε, επί του σημείου αυτού, την κατάθεση του κ. Dunleavy. Κατά την εξέτασή του όμως, αυτός αρνήθηκε ρητώς και κατηγορηματικώς ότι είχε δηλώσει ή είχε μάθει ότι η AGRER δωροδόκησε ή επιχείρησε να επηρεάσει μέλη της ρωσικής διοικήσεως προκειμένου να ανατεθεί σ' αυτήν η εν λόγω σύμβαση.

116 Δεδομένου ότι η κατάθεση του κ. Dunleavy ήταν το μόνο αποδεικτικό στοιχείο που προέβαλε η προσφεύγουσα προς στήριξη του ισχυρισμού της που αναφέρθηκε ανωτέρω στη σκέψη 114, αυτός πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθεί.

117 Από τα ανωτέρω (σκέψεις 90 έως 116) προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους του λόγου ακυρώσεως

118 Η προσφεύγουσα κάνει λόγο για απόπειρες του κ. Van de Walle και της εταιρίας SATEC να δωροδοκήσουν τον κ. Cherekaev και ένα μέλος της ρωσικής διοικήσεως, αντίστοιχα, καθώς και για πιέσεις που άσκησε η εν λόγω εταιρία στον κ. Cherekaev. Οι συμπεριφορές αυτές συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις της αρχής του «θεμιτού ανταγωνισμού» που προϋποθέτει κάθε διαδικασία αναθέσεως. Θα έπρεπε να οδηγήσουν την Επιτροπή στην ακύρωση της επίδικης διαδικασίας, δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο στ, των γενικών αρχών.

119 Με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλείται δύο επιχειρήματα προς στήριξη αυτού του ισχυρισμού της.

120 Πρώτον, υποστηρίζει ότι ο κ. Van de Walle πρότεινε στον κ. Cherekaev, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στο Βέλγιο από τις 11 έως τις 13 Μαΐου 1997, ποσό ύψους 50 000 δολαρίων ΗΠΑ (USD) υπό τον όρο να ανατεθεί στην AGRER η εκτέλεση του εν λόγω προγράμματος. Όπως αυτό επισημάνθηκε ανωτέρω στη σκέψη 95, η προσφεύγουσα διευκρίνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το γεύμα που διοργάνωσε ο κ. Van de Walle στην οικία του στις 11 Μαΐου 1997 ήταν ο χώρος για μια προνομιακή επαφή μεταξύ των κκ. Van de Walle, Couturier και Cherekaev που κατέληξε στην προβαλλόμενη απόπειρα δωροδοκίας.

121 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι για να μπορέσει να θεωρηθεί αποδεδειγμένος ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να στηρίζεται σε αδιάσειστα αποδεικτικά στοιχεία ή, τουλάχιστον, σε μια δέσμη αντικειμενικών, αποχρωσών και συγκλινουσών ενδείξεων.

122 Συναφώς, η προσφεύγουσα κάλεσε το Πρωτοδικείο, με το δικόγραφο της προσφυγής της, να ακούσει την κατάθεση του κ. Cherekaev για τα γεγονότα που συνέβησαν τον

Μάιο του 1997 κατά τη διαμονή του στο Βέλγιο. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο κ. Cherekaev δεν απάντησε στην κλήση που του απηύθυνε προς τούτο το Πρωτοδικείο.

123 Κατά την εξέτασή του, ο κ. Ochs, του οποίου την αυτοπρόσωπη εμφάνιση ως μάρτυρα είχε ζητήσει η προσφεύγουσα, δήλωσε ότι ο κ. Cherekaev και η κ. Cluchowzewa, υπεύθυνη εξωτερικών σχέσεων στη Ρωσική Ακαδημία Γεωργικών Επιστημών, που είχε συνοδεύσει τον κ. Cherekaev στο Βέλγιο τον Μάιο του 1997, του ανακοίνωσαν, μετά τη διαμονή αυτή, την απόπειρα του κ. Van de Walle να δωροδοκήσει τον κ. Cherekaev, προκειμένου να ανατεθεί στην AGRER η σύμβαση σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603.

124 Κατά την εξέτασή του ο κ. Van de Walle αρνήθηκε κατηγορηματικά τον ισχυρισμό αυτό, προσθέτοντας ότι ουδέποτε είχε εξυψώσει τα θετικά σημεία της προσφοράς οποιουδήποτε υποψηφίου στον κ. Cherekaev.

125 Έστω και αν η κ. Cluchowzewa, της οποίας την αυτοπρόσωπη εμφάνιση ως μάρτυρα είχε ζητήσει η προσφεύγουσα, είχε επιβεβαιώσει τη δήλωση του κ. Ochs, η κατάθεσή του, αυτή και μόνη, δεν επέτρεπε στο Πρωτοδικείο να άρει την αντίφαση μεταξύ των καταθέσεων του κ. Ochs και του κ. Van de Walle.

126 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξακριβωθεί αν η δικογραφία περιέχει ενδείξεις που ενισχύουν τα όσα κατέθεσε ο κ. Ochs.

127 Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι τούτο δεν συμβαίνει. Αντιθέτως, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω στη σκέψη 113, από την ανάγνωση του πρακτικού της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως προκύπτει ότι, κατά την τεχνική αξιολόγηση, ο κ. Van de Walle βαθμολόγησε δύο υποψηφίους, μεταξύ των οποίων και την προσφεύγουσα, με υψηλότερο βαθμό από αυτόν της AGRER. Αν όμως ο κ. Van de Walle είχε μεσολαβήσει

στον κ. Cherekaev υπέρ της AGRER κατά τη διαμονή του τελευταίου στο Βέλγιο τον Μάιο του 1997, μια τέτοια στάση θα αποτυπωνόταν στις εκτιμήσεις του κ. Van de Walle κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως.

128 Ελλείψει αδιάσειστων αποδεικτικών στοιχείων ή αντικειμενικών, συγκλινουσών και αποχρωσών ενδείξεων επί του σημείου αυτού, συνάγεται ότι η απόπειρα δωροδοκίας που προβάλλει η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύεται.

129 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, μετά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, ο κ. Cherekaev δέχθηκε έντονες πιέσεις εκ μέρους της SATEC. Κατά την προσφεύγουσα, έγινε επίσης απόπειρα δωροδοκίας ενός μέλους της ρωσικής διοικήσεως (χαρακτηριζόμενη από την πρόταση καταβολής 50 000 USD) με σκοπό κάποιος άλλος φορέας να είναι κύριος του έργου αντί της Ρωσικής Ακαδημίας Γεωργικών Επιστημών. Η απόπειρα αυτή απέτυχε χάρη στην παρέμβαση του κ. Cherekaev.

130 Συναφώς, το Πρωτοδικείο επισημαίνει καταρχάς ότι η προσφεύγουσα δεν διευκρινίζει τη φύση των πιέσεων που φέρεται ότι η SATEC άσκησε στον κ. Cherekaev.

131 Ακολούθως, η προσφεύγουσα ζήτησε, με την προσφυγή της, την εξέταση του κ. Cherekaev ως μάρτυρα. Δεδομένου ότι αυτός δεν απάντησε στην κλήση που του απηύθυνε προς τούτο το Πρωτοδικείο και ελλείψει άλλων αποδεικτικών στοιχείων δυναμένων να αποδείξουν τους ισχυρισμούς της στο σημείο αυτό, συνάγεται ότι αυτοί δεν αποδεικνύονται.

132 Εν πάση περιπτώσει, τα πραγματικά περιστατικά που προβάλλει η προσφεύγουσα, έστω και αν υποτεθούν αληθινά και γνωστά στην Επιτροπή κατά την περίοδο εκείνη, θα μπορούσαν μόνο να την οδηγήσουν στον αποκλεισμό της SATEC από τη διαδικασία αναθέσεως. Αντιθέτως, δεν θα τροποποιούσαν την απόφαση της Επιτροπής να αναθέσει τη σύμβαση στην AGRER.

133 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως

134 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση που υπέχει από την αρχή του «θεμιτού ανταγωνισμού» να δείχνει αντικειμενική και να διεξάγει τη διαδικασία υποβολής προσφορών νομότυπα. Προβάλλει έξι επιχειρήματα προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού.

135 Πρώτον, καταγγέλλει το γεγονός ότι ο κ. Portier, μολονότι προήδρευσε στην ακρόαση της 9ης Ιουλίου 1997, συμμετέσχε επίσης στην ψηφοφορία κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως.

136 Κληθείσα να διευκρινίσει τη νομική βάση αυτού του επιχειρήματος, η προσφεύγουσα (βλ. την από 3 Σεπτεμβρίου 1999 απάντησή της στην γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 1999) υπέβαλε τις «Guidelines for task managers for awarding service contracts (TACIS)» [Κατευθυντήριες γραμμές για τους υπεύθυνους προγραμμάτων για την ανάθεση συμβάσεων παροχής υπηρεσιών (TACIS), στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές]. Από τη διάταξη που ανήκει στο κεφάλαιο VIII (Περιορισμένη υποβολή προσφορών), τμήμα Δ (επιτροπή αξιολογήσεως), σημείο 2, στοιχείο α, αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών προκύπτει ότι ο πρόεδρος της επιτροπής αξιολογήσεως δεν έχει το δικαίωμα ψήφου προκειμένου να διασφαλίζει τον ρόλο του ως διαιτητού στη διαδικασία αξιολογήσεως. Το γεγονός ότι ο κ. Portier προήδρευσε κατά την ακρόαση της προσφεύγουσας αντίκειται επιπλέον και στη διάταξη που ανήκει στο κεφάλαιο VIII, τμήμα Δ, σημείο 2, στοιχείο β, κατά την οποία ο υπεύθυνος του προγράμματος, εν προκειμένω ο κ. Portier, μπορεί να μετάσχει στην ψηφοφορία, με την ιδιότητα του εκπροσώπου της Επιτροπής, μόνον αν δεν ασκεί καθήκοντα προέδρου της επιτροπής αξιολογήσεως.

137 Επί του σημείου αυτού το Πρωτοδικείο, χωρίς να χρειάζεται να αποφανθεί επί της ενστάσεως απαραδέκτου που υπέβαλε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση

σχετικά με τις διευκρινίσεις που παρέσχε η προφεύγουσα με την απάντησή της της 3ης Σεπτεμβρίου 1999, επισημαίνει ότι η τελευταία δεν αμφισβητεί τα στοιχεία του υπομνήματος αντικρούσεως κατά τα οποία πρόεδρος στην πρώτη επιτροπή αξιολογήσεως ήταν ο κ. Δανιηλίδης, ο οποίος δεν μετείχε στην ψηφοφορία.

138 Βεβαίως, η Επιτροπή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ο κ. Δανιηλίδης να μην παρέστη σε κάποια από τις ακροάσεις σχετικά με την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως και να διεξήγαγε ο κ. Portier, λόγω αυτής της απουσίας, ορισμένες ακροάσεις, μεταξύ των οποίων και αυτήν της προσφεύγουσας.

139 Το γεγονός αυτό, το οποίο η καθής εξήγησε με το ότι ο κ. Δανιηλίδης, υπάλληλος της Επιτροπής, όπως απαιτεί ο κανονισμός για τις διαδικασίες υποβολής προσφορών, είναι πιθανόν να χρειάστηκε να απουσιάσει σποραδικά από τις συνεδριάσεις των ακροάσεων για υπηρεσιακές ανάγκες, δεν επηρέασε πάντως την κατάσταση της προσφεύγουσας κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως. Συγκεκριμένα, αυτή θεωρήθηκε, στο πέρας της εν λόγω διαδικασίας, η υποψήφια που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά.

140 Κατά τα λοιπά, η παραδοχή της απόψεως της προσφεύγουσας δεν μπορεί παρά να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως έπρεπε να ακυρωθεί, πράγμα που έπραξε η Επιτροπή. Αντιθέτως, η προβαλλόμενη παρατυπία, για την οποία η προσφεύγουσα δεν υποστηρίζει ότι επαναλήφθηκε κατά τη διαδικασία αξιολογήσεως της 4ης και 5ης Μαρτίου 1998, ουδαμώς μπορεί να έχει επηρεάσει το σύννομο της τελευταίας αυτής διαδικασίας κατά το πέρας της οποίας ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση.

141 Επομένως, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας επί του σημείου αυτού πρέπει να απορριφθεί.

142 Επίσης, και χωρίς να είναι αναγκαίο να κριθεί το παραδεκτό του υπό το πρίσμα του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το επιχείρημα που

διατύπωσε η προφεύγουσα με το προαναφερθέν στη σκέψη 136 υπόμνημά της απαντήσεως, κατά το οποίο η απουσία του κ. Δανιηλίδη σε ορισμένες ακροάσεις της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως αντέβαινε στη διάταξη των κατευθυντηρίων γραμμών, που απαιτούν την αδιάλειπτη παρουσία των μελών της επιτροπής αξιολογήσεως κατά τις συνεδριάσεις της (κεφάλαιο VIII, τμήμα Δ, σημείο 3), πρέπει να απορριφθεί για τους ίδιους λόγους με αυτούς που εκτέθηκαν ανωτέρω στις σκέψεις 139 και 140.

143 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, κατά τη διάρκεια της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως, ο κ. Portier επιφύλαξε αδικαιολόγητα ευνοϊκή μεταχείριση στη SATEC εξετάζοντας, κατά παράβαση των κανόνων που ισχύουν στον τομέα αυτόν, το οικονομικό τμήμα της προσφοράς αυτής της υποψηφίας, ενώ το τεχνικό τμήμα αυτής της προσφοράς δεν είχε λάβει 65 μονάδες.

144 Πάντως, από την ανάγνωση του πρακτικού σχετικά με την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως προκύπτει ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας δεν είναι βάσιμος. Όσον αφορά την τεχνική αξιολόγηση, η προσφορά της SATEC βαθμολογήθηκε από τα μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως με ένα μέσο βαθμό που ήταν κατώτερος του ορίου (below limit) των 65 μονάδων που είχε καθορισθεί προκειμένου να είναι επιλέξιμη για την οικονομική αξιολόγηση. Μόνο δύο προσφορές, αυτή της προσφεύγουσας και της AGRER, αξιολογήθηκαν από οικονομική άποψη, λόγω του ότι, στο τεχνικό επίπεδο, είχαν λάβει βαθμό ανώτερο του ορίου των 65 μονάδων.

145 Τρίτον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη νομιμότητα της αποφάσεως της Επιτροπής να προβεί σε μια δεύτερη αξιολόγηση των προσφορών. Η πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως παρέσχε τη δυνατότητα να κριθεί ότι η προσφορά της ήταν σαφώς καλύτερη. Η δικαιολογία που στηρίζεται στον πολύ μεγάλο αριθμό μονάδων που έδωσε ο κ. Cherekaev στην προσφορά της προσφεύγουσας δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Αφενός, ο τελευταίος τήρησε τα όρια που είχε επιβάλει η Επιτροπή στην άσκηση των καθηκόντων του ως μέλους της επιτροπής αξιολογήσεως. Αφετέρου, ο κ. Portier, ο οποίος, κατά την προσφεύγουσα, έδωσε αφύσικα μεγάλο αριθμό μονάδων στη SATEC, ουδόλως επικρίθηκε από την Επιτροπή.

146 Με το υπόμνημά της απαντήσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, μολονότι δύο μόνον από τους οκτώ υποψηφίους έλαβαν, κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, επαρκή τεχνική βαθμολόγηση προκειμένου να εξεταστεί το οικονομικό τμήμα της προσφοράς τους, τούτο δεν μπορούσε να ήταν αποτέλεσμα μόνον της εκτιμήσεως που πραγματοποίησε ο κ. Cherekaev. Το αποτέλεσμα αυτό προϋποθέτει ότι και άλλα μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως έδωσαν βαθμούς κατώτερους του ορίου των 65 μονάδων. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ακόμη ότι ο κ. Portier και ο κ. Van de Walle έδωσαν αφύσικα υψηλή βαθμολογία στη SATEC και στην AGRER κατά την πρώτη αυτή διαδικασία αξιολογήσεως.

147 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή διαθέτει σημαντική εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να ληφθεί απόφαση συνάψεως συμβάσεως βάσει προσκλήσεως υποβολής προσφορών (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 1978, 56/77, Agence européenne d'intérims κατά Επιτροπής, Συλλογή 1978, σ. 2215, σκέψη 20, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Μαΐου 1996, T-19/95, Adia interim κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-321, σκέψη 49). Ο έλεγχος του κοινοτικού δικαστή πρέπει να περιορίζεται στον έλεγχο ότι τηρούνται οι κανόνες διαδικασίας και αιτιολογήσεως καθώς και στον έλεγχο της ουσιαστικής ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών, της ελλείψεως πρόδηλου σφάλματος εκτιμήσεως και της καταχρήσεως εξουσίας.

148 Εν προκειμένω, από το πρακτικό της συνεδριάσεως της επιτροπής αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997 προκύπτει ότι, από τους οκτώ διαγωνιζομένους υποψηφίους, δύο μόνο βαθμολογήθηκαν, για το τεχνικό μέρος της προσφοράς τους, με μέσο βαθμό άνω των 65 μονάδων, απαιτούμενο όριο επιλεξιμότητας για την οικονομική αξιολόγηση. Ο μέσος βαθμός που έδωσαν τα μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως στους λοιπούς έξι υποψηφίους για το τεχνικό μέρος της προσφοράς του κυμαινόταν από 50,47 έως 62,44 μονάδες.

149 Στο τέλος της τεχνικής αξιολογήσεως, επέστη η προσοχή του κ. Cherekaev στο γεγονός ότι είχε τροποθετήσει μόνον την προσφορά της προσφεύγουσας πέραν του προαναφερθέντος ορίου των 65 μονάδων και ότι οι βαθμοί διέφεραν αισθητώς από αυτούς των λοιπών αξιολογητών. Αφού άκουσαν τις εξηγήσεις του κ. Cherekaev και σημείωσαν ότι, δεδομένου ότι αυτός διατηρεί τους βαθμούς που έδωσε, η προκύπτουσα εντεύθεν διαφορά δεν μπορούσε να εξαλειφθεί, τα μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως προχώρησαν στην οικονομική αξιολόγηση των δύο προσφορών που είχαν απομείνει στο τέλος

της τεχνικής αξιολογήσεως και κατέληξαν ότι η προσφορά της προσφεύγουσας ήταν η καλύτερη. Η επιτροπή αξιολογήσεως ανέφερε ωστόσο στην Επιτροπή ότι, εάν ενέκρινε το αποτέλεσμα της διαδιακασίας αξιολογήσεως, θα έπρεπε να διευκρινισθούν δύο τεχνικά στοιχεία με την προσφεύγουσα πριν από την υπογραφή της συμβάσεως: ο διορισμός ενός τρίτου τοπικού εμπειρογνώμονα και η υποβολή έγγραφης βεβαιώσεως σύμφωνα με την οποία κανένας από τους εμπειρογνώμονες που διορίζει η προσφεύγουσα δεν έχει απασχοληθεί από τη Ρωσική Ακαδημία Γεωργικών Επιστημών.

150 Ενεργώντας με τον τρόπο αυτό, η επιτροπή αξιολογήσεως τήρησε σχολαστικά τις διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών σε περίπτωση αισθητής αποκλίσεως των βαθμών ενός αξιολογητή σε σχέση με αυτούς των λοιπών μελών της επιτροπής αξιολογήσεως.

151 Στο κεφάλαιο VIII, τμήμα ΣΤ (Διαδικασία αξιολογήσεως, σ. 30) αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, ορίζεται:

«Στην περίπτωση που οι αξιολογητές αφίστανται από την πλειοψηφία της επιτροπής στις εκτιμήσεις τους και συγκεκριμένα στην περίπτωση ακραίων αξιολογήσεων, ο πρόεδρος, πριν από την υπογραφή του βαθμολογίου αξιολογήσεως, ζητεί από τους οικείους αξιολογητές τους λόγους της διαφωνίας τους με τα λοιπά μέλη της επιτροπής και τους ρωτά αν πράγματι επιθυμούν να διατηρήσουν τους βαθμούς τους.

Αν οι οικείοι αξιολογητές εμμείνουν στις θέσεις τους, η επιτροπή υπογράφει το βαθμολόγιο αξιολογήσεως (...).»

[«In the event that some evaluators deviate from the majority of the Committee in their marks and particularly in the case of extreme evaluators the Chairman, before the

signature of the grids, asks the deviating evaluators the reasons of their disagreement with the other members of the Committee and ask[s] if they really wish to confirm their marks.

If the deviating evaluators are firm in their position the Committee sign the grids [...].»

152 Όπως υπογραμμίζει στο υπόμνημά της αντικρούσεως, η Επιτροπή, που είναι η αναθέτουσα αρχή, δεν δεσμεύεται από την πρόταση της επιτροπής αξιολογήσεως (προαναφερθείσα απόφαση TEAM κατά Επιτροπής, σκέψη 76, και απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Σεπτεμβρίου 1999, C-27/98, Metalmeccanica Fracasso και Leitschutz Handels- und Montagne, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 33 και 34). Το γεγονός επομένως ότι η Επιτροπή δεν ανέθεσε στην προσφεύγουσα την εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603, ενώ η επιτροπή αξιολογήσεως είχε κρίνει ότι αυτή είχε υποβάλει την καλύτερη προσφορά, δεν συνιστά καθαυτό πλημμέλεια της διαδικασίας ικανή να επιφέρει την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1998 περί αναθέσεως της εν λόγω συμβάσεως στην AGRER.

153 Πρέπει πάντως να ελεγχθεί μήπως αν, αποφασίζοντας να ακυρώσει τη διαδικασία αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997 και να οργανώσει μια δεύτερη αξιολόγηση στις 4 και 5 Μαρτίου 1998, η Επιτροπή υπέπεσε σε σοβαρό και πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.

154 Κατά την Επιτροπή, η απόφαση αυτή επιβαλλόταν λόγω του ότι ο κ. Cherekaev είχε δώσει, κατά την τεχνική αξιολόγηση, ασυνήθιστους βαθμούς δίχως πειστική εξήγηση (βλ. την από 8 Ιανουαρίου 1998 επιστολή της στον κ. Cherekaev).

155 Όπως αμέσως επισήμανε η ίδια η επιτροπή αξιολογήσεως κατά το πέρας της τεχνικής αξιολογήσεως, οι βαθμοί του κ. Cherekaev διαφοροποιούνταν ριζικά από αυτούς των

λοιπών μελών της επιτροπής, εξαιρουμένων μόνον των βαθμών που είχε δώσει στην προσφεύγουσα. Ενώ όλοι οι λοιποί αξιολογητές είχαν εκτιμήσει ότι μερικές προσφορές άξιζαν, στο τεχνικό επίπεδο, βαθμό ανώτερο του ορίου των 65 μονάδων, ο κ. Cherekaev έδωσε βαθμούς κατά πολύ κατώτερους, μεταξύ 37,50 και 53,20 μονάδων σε όλους τους υποψηφίους, πλην της προσφεύγουσας, στην οποία έδωσε 72,70 μονάδες. Μη λαμβανομένων υπόψη των βαθμών του κ. Cherekaev, τέσσερις προσφορές, αντί για δύο, θα ελάμβαναν, στο τεχνικό επίπεδο, μέσο βαθμό ανώτερο των 65 μονάδων και θα μπορούσαν έτσι να αξιολογηθούν από οικονομική άποψη.

156 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, οι βαθμοί του κ. Van de Walle και του κ. Portier δεν παρουσίαζαν εξαιρετικό χαρακτήρα. Ούτε ο κ. Van de Walle ούτε ο κ. Portier είχαν δώσει αφύσικα υψηλό αριθμό μονάδων στη SATEC. Βεβαίως, οι βαθμοί τους ήταν οι πλέον υψηλοί μεταξύ αυτών που δόθηκαν στην επιχείρηση αυτή, δεν διαφοροποιούνταν όμως από τους βαθμούς των λοιπών αξιολογητών — εξαιρουμένου του βαθμού του κ. Cherekaev — παρά μόνον από 4 έως 7 μονάδες, ήτοι μια διαφορά αισθητώς κατώτερη από την παρατηρούμενη διαφορά μεταξύ των βαθμών που έδωσε ο κ. Cherekaev και αυτών που έδωσαν τα λοιπά μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως στους υποψηφίους πλην της προσφεύγουσας. Κατά τα λοιπά, ο κ. Van de Walle και ο κ. Portier έδωσαν βαθμό ανώτερο των 65 μονάδων σε άλλους υποψηφίους. Επίσης, ο κ. Van de Walle και ο κ. Portier δεν έδωσαν υπερβολικά υψηλό βαθμό στην AGRER. Δύο άλλα μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως, συγκεκριμένα, έδωσαν στην επιχείρηση αυτή βαθμό μεγαλύτερο από τον δικό τους.

157 Οι εξηγήσεις που παρέσχε ο κ. Cherekaev στα λοιπά μέλη της επιτροπής αξιολογήσεως ως προς την εκτίμησή του των τεχνικών προσφορών οφείλονταν, αφενός, στο ότι αυτή απέδιδε όχι μόνον τη δική του άποψη, αλλά και εκείνη του φορέα στον οποίο ανήκε και, αφετέρου, ότι στηριζόταν στις επαφές που είχε με τις επιχειρήσεις επ' ευκαιρία των αποστολών τους μελέτης στη Ρωσία (πρακτικό της επιτροπής αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997, σ. 10).

158 Η Επιτροπή βασίμως απέρριψε τις εξηγήσεις αυτές.

159 Αφενός, ο κ. Cherekaev εκπροσωπούσε τη Ρωσική Ακαδημία Γεωργικών Επιστημών, κυρία του έργου, στην επιτροπή αξιολογήσεως και επομένως ήταν φυσικό η βαθμολογία της να αποδίδει την άποψη του φορέα στον οποίον ανήκε. Κατά συνέπεια, ο κ. Cherekaev δεν μπορούσε να επικαλεστεί αποτελεσματικά το στοιχείο αυτό προκειμένου να ισχυριστεί ότι δικαιολόγησε την αξιολόγησή του. Κατά τα λοιπά, η παραδοχή της εξηγήσεως αυτής θα σήμαινε ότι διακυβεύεται η ζητούμενη ισορροπία μέσα από την κατανομή των δικαιωμάτων ψήφου που καθορίζουν οι κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες αξιολογήσεως, αποδίδοντας αδικαιολόγητη βαρύτητα στην ψήφο που εκφράζει ο εκπρόσωπος του κυρίου του έργου.

160 Αφετέρου, όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή με τα υπομνήματά της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η εκτίμηση των αξιολογητών μπορεί να στηρίζεται μόνο στην ανάλυση των γραπτών προσφορών των υποψηφίων. Οι ενδεχόμενες επαφές που μπορούσε να έχει στη Ρωσία ο εκπρόσωπος του κυρίου του έργου με τους υποψηφίους δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στην αξιολόγηση των εν προκειμένω προσφορών, άλλως αυτό θα σήμαινε ότι εμφιλοχωρούν υποκειμενικά στοιχεία εκτιμήσεως σε μια διαδικασία που, αποσκοπούσα στη διασφάλιση των ίσων ευκαιριών και επομένως της ίσης μεταχειρίσεως των οικείων υποψηφίων, πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά σε αντικειμενικά κριτήρια ως προς την ανάθεση της επίδικης συμβάσεως. Το σημείο 3 του παραρτήματος III του κανονισμού TACIS, σχετικά με τις αρχές που διέπουν την ανάθεση συμβάσεων μέσω υποβολής προσφορών, ορίζει επιπλέον ότι το γεγονός ότι ένας υποψήφιος έχει ήδη την εμπειρία των προγραμμάτων TACIS δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση των προσφορών.

161 Λαμβανομένης υπόψη, αφενός, της μεγάλης διαφοράς που διαπιστώθηκε μεταξύ των βαθμών του κ. Cherekaev και αυτών των λοιπών εκτιμητών, καθώς και μεταξύ των βαθμών που έδωσε ο κ. Cherekaev στην προσφεύγουσα και αυτών που έδωσε στους λοιπούς υποψηφίους και, αφετέρου, της ελλείψεως πειστικών εξηγήσεων από τον ενδιαφερόμενο για τις διαφορές αυτές, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε σοβαρό και πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως θεωρώντας, με την από 8 Ιανουαρίου 1998 επιστολή της στον κ. Cherekaev, ότι αυτός δεν απέδειξε, κατά τη διαδικασία αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997, την απαιτούμενη αντικειμενικότητα σε αυτού του είδους τη διαδικασία.

162 Βεβαίως, όπως τόνισε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ένας κάποιος ανταγωνισμός υφίστατο στο τέλος της τεχνικής αξιολογήσεως παρά τους

βαθμούς του κ. Cherekaev, αφού απέμειναν δύο υποψήφιοι για την οικονομική αξιολόγηση των προσφορών.

163 Ωστόσο, έχει ήδη επισημανθεί (ανωτέρω σκέψη 155) ότι οι βαθμοί του κ. Cherekaev παραποίησαν ριζικά τα αποτελέσματα της τεχνικής αξιολογήσεως και, σε περίπτωση που αυτοί δεν λαμβάνονταν υπόψη, τέσσερις προσφορές, αντί για δύο, θα μπορούσαν να αποτελέσουν το αντικείμενο οικονομικής αξιολογήσεως. Επιπλέον, η εκτίμηση του κ. Cherekaev επί των τεχνικών τμημάτων των δύο προσφορών, που έγιναν τελικά δεκτές για την οικονομική αξιολόγηση, επηρέασε τον ανταγωνισμό μεταξύ των οικείων υποψηφίων πέραν της φάσεως της τεχνικής αξιολογήσεως. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει τόσο από το πρακτικό της επίδικης επιτροπής αξιολογήσεως όσο και από τις εξηγήσεις που έδωσε η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, η καλύτερη προσφορά καθορίστηκε βάσει της σταθμίσεως της τεχνικής και της οικονομικής αξιολογήσεως, η μεν πρώτη υπολογισθείσα κατά 70 %, η δε δεύτερη κατά 30 %. Επομένως, οι βαθμοί που έδωσε ο κ. Cherekaev κατά το στάδιο της τεχνικής αξιολογήσεως επηρέασαν, μέχρι το πέρας της διαδικασίας αξιολογήσεως, τη θέση του υποψηφίου του οποίου η προσφορά αποτέλεσε αντικείμενο, όπως αυτή της προσφεύγουσας, οικονομικής αξιολογήσεως.

164 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή, προκειμένου να αποκαταστήσει την ίση μεταχείριση και, κατά συνέπεια, να διασφαλίσει ίσες ευκαιρίες για όλους τους υποψηφίους, πράγματα για τα οποία οφείλει να μεριμνά σε κάθε φάση της διαδικασίας υποβολής προσφορών (βλ., μεταξύ άλλων απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1998, T-203/96, Embassy Limousines & Services κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-4239, σκέψη 85), βασίμως ακύρωσε τη διαδικασία αξιολογήσεως που διεξήχθη στις 9 και 10 Ιουλίου 1997 και οργάνωσε μια νέα, ανοικτή στους ίδιους υποψηφίους που είχαν μετάσχει στην πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, μεριμνώντας όπως ο κύριος του έργου εκπροσωπείται, κατά τη δεύτερη αυτή διαδικασία αξιολογήσεως, από κάποιο άλλο πρόσωπο και όχι από τον κ. Cherekaev.

165 Βεβαίως, το άρθρο 24 των γενικών κανόνων, στο οποίο η Επιτροπή στηρίζει την απόφαση αυτή, προβλέπει αποκλειστικά, με ρητή διατύπωση, την ευχέρεια της Επιτροπής να αποφασίζει το κλείσιμο ή την ακύρωση της διαδικασίας υποβολής προσφορών, ή την εκ νέου έναρξή της, αν παρίσταται ανάγκη, επί διαφορετικών βάσεων.

166 Πάντως, από την εν γένει οικονομία της διατάξεως αυτής, καθώς και από την αρχή της χρηστής διοικήσεως, προκύπτει ότι η Επιτροπή μπορούσε, κατά μείζονα λόγο, να περιοριστεί, για λόγους οικονομίας και αποτελεσματικότητας της διοικητικής διαδικασίας, και προς το συμφέρον του κυρίου του έργου, στην ακύρωση μόνον της επίδικης διαδικασίας αξιολογήσεως και στην οργάνωση νέας, όπως έπραξε εν προκειμένω.

167 Εξάλλου, οσάκις η διοικητική διαδικασία πάσχει πλημμέλεια, η Επιτροπή δεν υποχρεούται, πλην ρητής διατάξεως περί του αντιθέτου, να επαναλάβει τις φάσεις της διαδικασίας αυτής που είναι προγενέστερες της επελεύσεως της εν λόγω πλημμέλειας, εφόσον δεν τις έχει επηρεάσει η πλημμέλεια αυτή (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Απριλίου 1999, Τ-305/94 έως Τ-307/94, Τ-313/94 έως Τ-316/94, Τ-318/94, Τ-325/94, Τ-328/94, Τ-329/94 και Τ-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-931, σκέψεις 189 έως 250). Εν προκειμένω όμως οι φάσεις καταρτίσεως για τη συγγραφή υποχρεώσεων και τον καθορισμό του περιορισμένου πίνακα των υποψηφίων στους οποίους επιτρεπόταν να υποβάλουν υποψηφιότητα δεν κατέστησαν άκυρες από την πλημμέλεια που συντελέσθηκε κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως. Επομένως, ορθώς η Επιτροπή δεν κίνησε εκ νέου τη διαδικασία αναθέσεως από την αρχή, αλλά την επανέλαβε από τη φάση της εκτιμήσεως των προσφορών.

168 Επιβάλλεται ακόμη η διαπίστωση ότι η καθής απάντησε πειστικά στα ερωτηματικά που έθεσε η προσφεύγουσα ως προς τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή, αφού έδωσε την εντύπωση, με την από 1ης Οκτωβρίου 1997 επιστολή της, ότι θα έκανε δεκτή της προσφορά της, αποφάσισε να ακυρώσει τη διαδικασία αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997 έξι μήνες μετά τη διεξαγωγή της.

169 Τόνισε έτσι ότι, μετά τη συνεδρίαση της επιτροπής αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997, η πρότασή της περιήλθε σε γνώση των αρμοδίων προσώπων εντός του κοινοτικού οργάνου, διά της ιεραρχικής οδού. Η βαθμολογία του κ. Cherekaev προκάλεσε αντίθετες αντιδράσεις. Ορισμένοι την έκριναν απαράδεκτη. Κάποιοι άλλοι θεώρησαν ότι, παρ' όλ' αυτά, ήταν προτιμητέο να ακολουθηθεί η διαδικασία αναθέσεως προς το συμφέρον του προγράμματος, υπογραμμίζοντας τον κίνδυνο να επαναληφθεί αυτού του είδους η κατάσταση σε περίπτωση νέας διαδικασίας αξιολογήσεως. Ο χρόνος που χρειάστηκε η Επιτροπή για να ακυρώσει την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως εξηγείται επίσης και από το ότι η λήψη της αποφάσεως αυτής αποτελούσε ιδιαίτερα

λεπτό ζήτημα έναντι του κυρίου του έργου, αν ληφθεί μάλιστα υπόψη η αιτία της ακυρώσεως.

170 Ως προς την αποστολή της από 1 Οκτωβρίου 1997 επιστολής στην προσφεύγουσα, η Επιτροπή την απέδωσε σε έλλειψη συντονισμού — για την οποία εξέφρασε τη λύπη της — μεταξύ της αρμόδιας μονάδας των προγραμμάτων TACIS, αποστολέα της εν λόγω επιστολής και των υπηρεσιών της.

171 Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν εξηγεί πώς ήταν δυνατό να επηρεάσει την κατάστασή της το γεγονός και μόνον της παρελεύσεως χρονικού διαστήματος έξι μηνών μεταξύ της ακροάσεώς της και της αποφάσεως της Επιτροπής να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία αξιολογήσεως. Όσον αφορά ειδικότερα την επιστολή της 1ης Οκτωβρίου 1997, η προσφεύγουσα δηλώνει, αντιθέτως, ότι αυτή της παρέσχε τη δυνατότητα να βελτιώσει την ποιότητα του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της μεταξύ των δύο διαδικασιών αξιολογήσεως, πράγμα που, πάντα κατά την προσφεύγουσα, δεν επετράπη στις λοιπές προσφεύγουσες να πράξουν.

172 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που αντλείται από την παράνομη απόφαση της Επιτροπής να ακυρώσει το αποτέλεσμα της διαδικασίας αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997 να αποκλείσει τον κ. Cherekaev από την επιτροπής αξιολογήσεως και να οργανώσει μια δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως πρέπει να απορριφθεί.

173 Τέταρτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, για τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως, η επιτροπή έπρεπε να αντικατασταθεί εξ ολοκλήρου προκειμένου να διασφαλιστεί η αμεροληψία των μελών της. Επικρίνει το γεγονός ότι ο κ. Portier, μέλος της πρώτης επιτροπής αξιολογήσεως, ο οποίος, κατά την ίδια, έδωσε στη SATEC έναν ασυνήθιστα υψηλό αριθμό μονάδων και εξεδήλωσε εις βάρος της προκατάληψη, μετέσχε στη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως. Τούτο συνιστά παραβίαση της αρχής της δικαιοσύνης. Κατά την προσφεύγουσα, ο αποκλεισμός του κ. Cherekaev από την επιτροπή αξιολογήσεως συνεπαγόταν την αντικατάσταση του συνόλου των μελών της πρώτης επιτροπής.

174 Η προσφεύγουσα καταγγέλλει επιπλέον την επιρροή του κ. Portier ως προς την επιλογή, ενόψει της συνθέσεως της δεύτερης επιτροπής αξιολογήσεως, του ενός εκ των δύο ανεξαρτήτων εμπεριογνωμόνων, του κ. Ριζόπουλου, ο οποίος είχε όμοια επαγγελματική σταδιοδρομία και ιθαγένεια με τον κ. Van de Walle. Προσάπτει επίσης στον κ. Portier ότι παρέσχε ασυνήθιστα υψηλό βαθμό στη SATEC κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως.

175 Πάντως, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι ο κ. Portier ήταν ο υπεύθυνος της διαχειρίσεως του προγράμματος FD RUS 9603 εντός της Επιτροπής. Το γεγονός αυτό αποτελεί πειστική εξήγηση για τη συμμετοχή του στις δύο επιτροπές αξιολογήσεως.

176 Κατά τα λοιπά, η προσφεύγουσα δεν αναφέρει ποια διάταξη παραβίασε η Επιτροπή με το να μην ανανεώσει εξ ολοκλήρου την επιτροπή αξιολογήσεως ενόψει της δεύτερης διαδικασίας. Προβάλλει ακόμη την παραβίαση της αρχής της δικαιοσύνης, επικαλούμενη τη φερόμενη ως μεροληπτική στάση του κ. Portier κατά τη διάρκεια των δύο διαδικασιών αξιολογήσεως. Δεν προσκομίζεται όμως απόδειξη της μεροληψίας αυτής.

177 Έτσι, έχει ήδη διαπιστωθεί (βλ. ανωτέρω σκέψη 156) ότι, από την ανάγνωση του πρακτικού της συνεδριάσεως της επιτροπής αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997, οι κατηγορίες της προσφεύγουσας σχετικά με τον υπερβολικό αριθμό μονάδων που έδωσε ο κ. Portier στη SATEC αποδείχθηκαν αβάσιμες. Επίσης, δεν προκύπτει από το πρακτικό της συνεδριάσεως της επιτροπής αξιολογήσεως της 4ης και 5ης Μαρτίου 1998 ότι ο κ. Portier έδωσε ασυνήθιστα υψηλό αριθμό μονάδων στη SATEC κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως. Ένα μέλος της δεύτερης επιτροπής έδωσε στην επιχείρηση αυτή ένα βαθμό κατά πολύ ανώτερο (πλέον των 5 μονάδων) από αυτόν του κ. Portier, ο οποίος ήταν πολύ κοντά στον βαθμό που έδωσε ένας άλλος εκτιμητής. Κατά τα λοιπά, κατά τη δεύτερη αυτή διαδικασία αξιολογήσεως, ο κ. Portier έδωσε σε δύο άλλους υποψηφίους σχεδόν τον ίδιο βαθμό (λιγότερο από 0,5 μονάδες διαφορά) με αυτόν που έδωσε στη SATEC. Ο δε βαθμός που έδωσε στην προσφεύγουσα ήταν κατώτερος κατά 2,65 μονάδες από αυτόν που έδωσε στη SATEC.

178 Ακολούθως, μολονότι ο κ. Portier είχε πράγματι δώσει στην προσφορά της προσφεύγουσας, κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως και βάσει της εκτιμήσεως του τεχνικού τμήματος, βαθμό ελαφρώς κατώτερο του ορίου των 65 μονάδων που απαιτείται για την εισδοχή στη δεύτερη φάση της οικονομικής αξιολογήσεως, ο βαθμός αυτός δεν μπορεί να θεωρηθεί ενδεικτικός κάποιας προκαταλήψεως έναντι της προσφεύγουσας, πράγμα που επιβεβαιώνει εξάλλου το γεγονός ότι, κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως, ο κ. Portier έδωσε στην προσφεύγουσα βαθμό μεγαλύτερο από το προαναφερθέν όριο.

179 Τέλος, οποιαδήποτε και αν ήταν η επιρροή του κ. Portier στην επιλογή του κ. Ριζόπουλου ως μέλους της δεύτερης επιτροπής αξιολογήσεως, η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο ικανό να δημιουργήσει υπόνοιες για την αμεροληψία αυτού του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως. Το γεγονός και μόνον ότι ο κ. Van de Walle και ο κ. Ριζόπουλος είχαν την ίδια επαγγελματική εξέλιξη και την ίδια ιθαγένεια, έστω και αν υποτεθεί αληθινό, δεν ασκεί συναφώς ουδεμία απολύτως επιρροή.

180 Κατά τα λοιπά, από το πρακτικό σχετικά με τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως προκύπτει ότι ο κ. Ριζόπουλος είχε δώσει στην προσφορά της προσφεύγουσας, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του τεχνικού τμήματος, βαθμό που υπερέβαινε το όριο των 65 μονάδων. Ο βαθμός αυτός είναι ανώτερος από αυτόν που έδωσε στην προσφορά της προφεύγουσας ο έτερος ανεξάρτητος εμπειρογνώμων, ο κ. Macartney, του οποίου τον διορισμό ως μέλους της δεύτερης επιτροπής αξιολογήσεως δεν αμφισβητεί ωστόσο η προσφεύγουσα. Επιπλέον, είναι ανώτερος από τους βαθμούς που έδωσε ο κ. Ριζόπουλος στις προσφορές των τριών από τους λοιπούς έξι υποψηφίους που μετέσχαν στον διαγωνισμό με την προσφεύγουσα κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως.

181 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας σχετικά με τη φερόμενη ως παράνομη σύνθεση της δεύτερης επιτροπής αξιολογήσεως λόγω, μεταξύ άλλων, της παρουσίας του κ. Portier.

182 Πέμπτον, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι ουδόλως πρόσεξε, πριν από την ανάθεση της συμβάσεως, την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της με την οποία της

ζητούσε να επανεξετάσει την προσφορά της, στηριζόμενη σε μια σειρά στοιχείων που είχαν επηρεάσει τη νομιμότητα της διαδικασίας αναθέσεως. Κατά την προσφεύγουσα, στις 15 Ιουνίου 1998, κατόπιν επανειλημμένων αιτήσεών της, η Επιτροπή απάντησε στην εν λόγω επιστολή τονίζοντας ότι δεν ήταν σε θέση να συζητήσει με έναν από τους υποψηφίους που εμπλέκονταν στη διαδικασία αναθέσεως για όσο χρονικό διάστημα αυτή ήταν εν εξελίξει. Με τη στάση αυτή, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 23, παράγραφος 2, των γενικών κανόνων.

183 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί, εκ προοιμίου, ότι κατά το άρθρο 23 των γενικών κανόνων (βλ. ανωτέρω σκέψη 5), η υποβολή από έναν υποψήφιο αιτήσεως επανεξετάσεως της προσφοράς του από την αναθέτουσα αρχή και η απάντηση της τελευταίας στην αίτηση αυτή προϋποθέτουν ότι η αρχή αυτή τού έχει προηγουμένως γνωστοποιήσει εγγράφως τους λόγους απορρίψεως της προσφοράς του καθώς και το όνομα του υποψηφίου στον οποίο αποφάσισε να αναθέσει τη σύμβαση.

184 Εν προκειμένω όμως η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή τις αιτιάσεις της σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας αναθέσεως για πρώτη φορά στις 9 Απριλίου, ύστερα στις 5 Ιουνίου 1998, ενώ μόλις στις 26 Ιουνίου 1998 την ενημέρωσε η Επιτροπή εγγράφως για την απόρριψη της προσφοράς της, για τους λόγους της απορρίψεως αυτής και για την ανάθεση της συμβάσεως στην AGRER.

185 Ανεξαρτήτως, επομένως, του ζητήματος πώς μπόρεσε η προσφεύγουσα, όπως σαφώς προκύπτει από την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της, να λάβει γνώση του αποτελέσματος της διαδικασίας αξιολογήσεως της 4ης και 5ης Μαρτίου 1998 πριν από την κοινοποίηση της αποφάσεως της Επιτροπής περί αναθέσεως της συμβάσεως στην AGRER, είναι φανερό ότι η καθής δεν παρέβη το άρθρο 23, παράγραφος 2, των γενικών κανόνων πληροφορώντας την προσφεύγουσα, στις 15 και 23 Ιουνίου 1998, ότι δεν ήταν ακόμη σε θέση να συζητήσει λεπτομέρειες της διαδικασίας αναθέσεως μαζί της και μη απαντώντας στις επικρίσεις της παρά μόνον στις 29 Ιουλίου 1998, αφού έλαβε την απόφασή της, την οποία κοινοποίησε εγγράφως στην προσφεύγουσα, να αναθέσει τη σύμβαση στην AGRER.

186 Επί της ουσίας, πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα επικαλέστηκε έξι λόγους με την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της προς στήριξη της αιτήσεώς της για επανεξέταση της προσφοράς της από την Επιτροπή.

187 Πρώτον, η προσφεύγουσα κατήγγειλε τη στάση του κ. Van de Walle και της AGRER κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών. Προσήψε στον κ. Van de Walle ότι συνέδραμε την AGRER στην κατάρτιση του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της, ενώ αυτός ήταν ο συντάκτης της συγγραφής υποχρεώσεων και μέλος της πρώτης επιτροπής αξιολογήσεως (σημείο 1 της επιστολής). Του προσήψε επίσης ότι είχε οργανώσει στο Βέλγιο, τον Μάιο του 1997, μια συνάντηση μεταξύ του κ. Cherekaev και του γενικού διευθυντή της AGRER και ότι επέμεινε, με την ευκαιρία αυτή, να ανατεθεί η σύμβαση στην AGRER (σημείο 2). Εξέφρασε την πεποίθησή της ότι ο κ. Van de Walle δεν απέδειξε την απαιτούμενη αμεροληψία κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, χρησιμοποιώντας την επιρροή του για να προωθήσει την προσφορά της AGRER ενόψει της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως, προσδίδοντας στην τελευταία ένα αθέμιτο πλεονέκτημα (σημείο 3). Επομένως, φρονούσε ότι η AGRER έπρεπε να αποκλειστεί από τη διαδικασία (σημείο 4).

188 Δεύτερον, εξέφρασε τη βαθιά της πεποίθηση ότι ο κ. Portier επιχειρούσε διαρκώς να εμφανίσει την προσφορά της ως μη αξιόπιστη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως. Εξάλλου, δεν κατανοούσε τον λόγο για τον οποίο ο κ. Portier ήταν το μόνο μέλος της πρώτης επιτροπής αξιολογήσεως που μετέσχε στη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως. Ζήτησε από την Επιτροπή να αναλύσει τις εκτιμήσεις που έδωσε ο ενδιαφερόμενος κατά τις δύο διαδικασίες αξιολογήσεως (σημείο 5).

189 Τρίτον, υποστήριξε ότι, μετά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, τον κ. Cherekaev φόβισαν οι απειλές περί ακυρώσεως του προγράμματος αν ο εκπρόσωπος της Ρωσικής Ακαδημίας Γεωργικών Επιστημών που θα εκαλείτο για να μετάσχει στη δεύτερη επιτροπή αξιολογήσεως επρόκειτο να δώσει, εκ νέου, υπερβολικούς βαθμούς. Επομένως, είχε επηρεαστεί η ελευθερία εκτιμήσεως του εκπροσώπου αυτού (σημείο 6).

190 Τέταρτον, η προσφεύγουσα έλεγε ότι ήταν πεπεισμένη ότι, στο πλαίσιο αυτό, οι ανεξάρτητοι σύμβουλοι που μετέσχαν στη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως ήταν αδύνατο να εκτιμήσουν την προσφορά της κατά τρόπο αμερόληπτο (σημείο 7).

191 Πέμπτον, έλεγε ότι ήταν πεπεισμένη ότι, άπαξ η προσφορά της είχε καταταγεί στην πρώτη θέση κατά το πέρας της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως και μπορούσε να βελτιωθεί πριν από τη διεξαγωγή της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως, το γεγονός ότι δεν κατετάγη πρώτη κατά το πέρας της σήμαινε ότι είχε αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης εκτιμήσεως (σημείο 8).

192 Έκτον, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι οι ανταγωνιστές της και οι υπεύθυνοι του προγράμματος TACIS αμαύρωσαν τη φήμη της, ιδιαιτέρως στους κύκλους της Επιτροπής και τους ευρωπαϊκούς κύκλους των ειδικευμένων συμβούλων στον τομέα των βοοειδών (σημείο 9).

193 Όσον αφορά τις επικρίσεις σχετικά με τη συμπεριφορά του κ. Van de Walle και της AGRER κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή, από τη στιγμή που έλαβε την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της προσφεύγουσας, ζήτησε από τον κ. Van de Walle να παράσχει εξηγήσεις για τις σχέσεις του με τον κ. Cherekaev και την AGRER διαρκούσας της διαδικασίας αυτής, πράγμα που δεικνύει ότι, αντίθετα με όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την εν λόγω επιστολή πριν από την ανάθεση της συμβάσεως.

194 Στις 28 Απριλίου 1998, ο κ. Van de Walle παρέσχε τις ζητηθείσες εξηγήσεις. Αρνήθηκε ρητώς και κατηγορηματικώς ότι είχε ποτέ προσφέρει τη συνδρομή του στην AGRER ή σε οποιοδήποτε άλλον υποψήφιο για την προετοιμασία των προσφορών στο πλαίσιο των διαδικασιών αναθέσεως των προγραμμάτων που χρηματοδοτεί η Κοινότητα ή άλλες πηγές. Εξήγησε ότι στις 11 Μαΐου 1997 παρέθεσε, στην κατοικία του στο Βέλγιο, γεύμα στους κκ. Cherekaev και Couturier, γενικό διευθυντή της AGRER, καθώς και σε έναν εκπρόσωπο της προσφεύγουσας, τον κ. Meyn. Διαβεβαίωσε ότι πάντοτε επέδειξε τελείως αμερόληπτη στάση στις διαδικασίες αναθέσεως στις οποίες μετέσχε, ιδιαίτερα

στο πλαίσιο των προγραμμάτων TACIS, γεγονός που μαρτυρούν, όσον αφορά τη διαδικασία αναθέσεως του προγράμματος FD RUS 9603, οι τεχνικές εκτιμήσεις που διατύπωσε επί των εν προκειμένω προσφορών κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997.

195 Πράγματι, το πρακτικό σχετικά με αυτή τη διαδικασία αξιολογήσεως δεν επιτρέπει να τεθεί εν αμφιβόλω η συμπεριφορά του κ. Van de Walle στο πλαίσιο αυτής. Ειδικότερα, δεν αποδεικνύει ότι αυτός επιχείρησε να ευνοήσει την AGRER σε βάρος της προσφεύγουσας. Έτσι, ο βαθμός που έδωσε στην πρώτη ήταν κατώτερος από τον βαθμό που έδωσε στη δεύτερη (βλ. ανωτέρω σκέψη 113).

196 Αν ληφθούν υπόψη τα στοιχεία που παρέσχε ο κ. Van de Walle με την από 28 Απριλίου 1998 επιστολή του και το πρακτικό της συνεδριάσεως της επιτροπής αξιολογήσεως της 9ης και 10ης Ιουλίου 1997, βασίμως η Επιτροπή δεν έδωσε καμία σημασία στις κατηγορίες περί μεροληψίας που διατύπωσε η προσφεύγουσα σε βάρος του κ. Van de Walle.

197 Νομίμως επίσης η Επιτροπή απέρριψε τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας σχετικά με τη φερόμενη διαβίβαση, από τον κ. Van de Walle, της προσφοράς της στην AGRER ενόψει της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως. Πέρα από το ότι ο ισχυρισμός αυτός αποτελεί καθαρή εικασία, είναι ακόμη λιγότερο αξιόπιστος για την Επιτροπή, η οποία με την από 7 Ιανουαρίου 1998 επιστολή ενημέρωσε ρητώς την προσφεύγουσα καθώς και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους υποψηφίους ότι, με εξαίρεση τις αλλαγές στη σύνθεση της προτεινομένης για την εκτέλεση του προγράμματος ομάδας στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως, δεν επέτρεπε καμία τροποποίηση του τεχνικού τμήματος των προσφορών τους ενόψει της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως.

198 Ως προς την παρουσία του κ. Portier στις δύο επιτροπές αξιολογήσεως, η Επιτροπή απάντησε πειστικά στην προφεύγουσα, με την από 29 Ιουλίου 1998 επιστολή της, ότι η παρουσία αυτή εξηγείτο εκ του ότι έφερε την ευθύνη του διαχειριστή του προγράμματος στους κόλπους της διευθύνσεως Γ «Σχέσεις με τα νέα ανεξάρτητα κράτη και τη Μογ-

γολία» της Γενικής Διευθύνσεως ΙΑ «Εξωτερικές σχέσεις: Ευρώπη και νέα ανεξάρτητα κράτη, πολιτική για το εξωτερικό και την κοινή ασφάλεια, εξωτερική υπηρεσία» της Επιτροπής.

199 Όσον αφορά τη στάση του κ. Portier κατά τις δύο διαδικασίες αξιολογήσεως, έχει ήδη επισημανθεί ότι, από την ανάγνωση των σχετικών με αυτές πρακτικών, οι εκτιμήσεις του ενδιαφερομένου δεν φανερώνουν προκατάληψη σε βάρος της προσφεύγουσας (βλ. ανωτέρω σκέψη 178). Βασίμως, επομένως, η Επιτροπή απέρριψε τους σχετικούς ισχυρισμούς της τελευταίας.

200 Όσον αφορά τις ενέργειες εκφοβισμού, θύμα των οποίων υπήρξε ο κ. Cherekaev και οι οποίες αποσκοπούσαν να περιορίσουν την ελευθερία εκτιμήσεως του εκπροσώπου του κυρίου του έργου κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως, από το σχετικό με αυτή πρακτικό προκύπτει ότι ο εν λόγω εκπρόσωπος, ο κ. Strekosov, έδωσε βαθμό κατά 6 μονάδες μεγαλύτερο από αυτόν που έδωσε ο κ. Cherekaev κατά την πρώτη διαδικασία αξιολογήσεως, γεγονός που αποδεικνύει την απόλυτη ελευθερία του εκτιμήσεως. Εξάλλου, ο βαθμός που έδωσε ο κ. Strekosov στην προσφεύγουσα ήταν σαφώς μεγαλύτερος από τους βαθμούς που έδωσε στις έξι υπόλοιπες προσφορές, οι οποίοι κυμαίνονταν από 43,10 έως 68,90 μονάδες. Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή απέρριψε τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας επί του σημείου αυτού.

201 Εφόσον οι ως άνω κατηγορίες της προσφεύγουσας ουδόλως φαίνονται βάσιμες και λόγω του ότι αυτή δεν προσκόμισε ούτε το παραμικρό συγκεκριμένο στοιχείο επί του σημείου αυτού, ορθώς επίσης η Επιτροπή δεν έδωσε καμία σημασία στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι το ιδιαίτερο πλαίσιο της διαδικασίας αναθέσεως εμπόδισε τους δύο ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες να εκτιμήσουν την προσφορά της με κάθε αμεροληψία.

202 Ως προς τον δήθεν αυθαίρετο χαρακτήρα της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως, από την ανάγνωση του πρακτικού της συνεδριάσεως της επιτροπής αξιολογήσεως της 4ης και 5ης Μαρτίου 1998 προκύπτει ότι οι διάφορες εν προκειμένω προσφορές αναλύθηκαν κατά τρόπο λεπτομερή και εκτιμήθηκαν βάσει σταθμίσεως μεταξύ της

τεχνικής ποιότητας και του κόστους. Η τεχνική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με βάση συνήθη κριτήρια, σύμφωνα με το παράρτημα III, σημείο 3, του κανονισμού TACIS (οργάνωση και σχέδιο εργασίας που προβλέπονται για την πραγματοποίηση του προγράμματος, προσόντα του προτεινόμενου προσωπικού, προσφυγή σε επιτόπιες εταιρίες ή σε τοπικούς εμπειρογνώμονες). Κανένα στοιχείο στο πρακτικό αυτό δεν μπορούσε να προκαλέσει στην Επιτροπή αμφιβολία για τη νομιμότητα της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως.

203 Τέλος, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που συνδέονται με την προσβολή της φήμης της δεν στηρίζονταν σε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο.

204 Τέλος, η Επιτροπή βασίμως απάντησε στην προφεύγουσα, στις 29 Ιουλίου 1998, ότι «δεν υπήρχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο ότι [το] αποτέλεσμα [της δεύτερης αξιολογήσεως] στηριζόταν σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως ή διαδικασίας» και ότι οι ισχυρισμοί της περί μεροληψίας, που διατύπωσε με την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της, ήταν «καθαρές εικασίες και δεν στηρίζονταν σε πραγματικά περιστατικά».

205 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που στηρίζεται στην παράβαση από την Επιτροπή του άρθρου 23, παράγραφος 2, των γενικών κανόνων.

206 Έκτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι «αρχές της δικαιοσύνης και της διαφάνειας της διοικητικής διαδικασίας» επλήγησαν σοβαρά από το ότι η Επιτροπή, στην από 26 Ιουνίου 1998 απόφασή της, δεν παρέθεσε τα επιτρεπόμενα μέσα ένδικης προστασίας, καθώς και από το ότι ο εκπρόσωπος της Επιτροπής με τον οποίο ήρθε σε επαφή τηλεφωνικώς τον Αύγουστο του 1998 αρνήθηκε να της παράσχει την πληροφορία αυτή.

207 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει πάντως ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι είχε λάβει από την Επιτροπή, μαζί με τον φάκελο υποβολής προσφορών, αντίγραφο των γενικών

κανόνων, πράγμα που επιβεβαιώνει εξάλλου και η παραπομπή της, με την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της, στο άρθρο 23, παράγραφος 2, των εν λόγω κανόνων.

208 Γνώριζε επομένως ότι, δυνάμει ακριβώς της διατάξεως αυτής, μπορούσε να απευθύνει στην Επιτροπή αιτιολογημένη αίτηση επανεξετάσεως της υποψηφιότητάς της, αφού είχε ενημερωθεί, στις 26 Ιουνίου 1998, για την απόφαση της Επιτροπής να αναθέσει τη σύμβαση στην AGRER.

209 Εξάλλου, έκανε χρήση της ευχέρειας αυτής επαναλαμβάνοντας στις 6 Ιουλίου 1998 στην Επιτροπή τις αιτιάσεις που είχε διατυπώσει με την από 9 Απριλίου 1998 επιστολή της ως προς την εξέλιξη της διαδιακασίας αναθέσεως και τις οποίες η Επιτροπή απέρριψε ορθώς (βλ. ανωτέρω σκέψεις 193 έως 204), με την από 29 Ιουλίου 1998 απάντησή της.

210 Επιπλέον, ελλείψει ρητής διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, δεν μπορεί να αναγνωριστεί, σε βάρος των διοικητικών ή δικαστικών αρχών της Κοινότητας, γενική υποχρέωση πληροφορήσεως των πολιτών σχετικά με τα επιτρεπόμενα μέσα ένδικης προστασίας καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αυτά μπορούν να ασκούνται (διάταξη του Δικαστηρίου της 5ης Μαρτίου 1999, C-153/98 P, Guérin automobiles κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-1441, σκέψη 15).

211 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που αντλείται από την παραβίαση από την Επιτροπή των «αρχών της δικαιοσύνης και της διαφάνειας της διοικητικής διαδικασίας» λόγω μη παραθέσεως των πιθανών μέσων ένδικης προστασίας κατά της από 26 Ιουνίου 1998 αποφάσεώς της πρέπει επομένως να απορριφθεί.

212 Από τα ανωτέρω (σκέψεις 134 έως 211) προκύπτει ότι το τρίτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

213 Στο τέλος της εξετάσεως των τριών σκελών του λόγου ακυρώσεως, πρέπει ακόμη να επισημανθεί ότι, στο τμήμα II, σημείο 3, του δικογράφου της προσφυγής της, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι ο κ. Van de Walle μετέβη, δύο φορές, στην έδρα της στη Βόνη, τον Μάιο και τον Ιούνιο του 1996, προκειμένου να λάβει χρήσιμες πληροφορίες για την κατάρτιση της συγγραφής υποχρεώσεων σχετικά με το σχέδιο FD RUS 9603. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στηριζόμενη στην κατάθεση του κ. Ochs, επέμεινε στο σημείο αυτό, αμφισβητώντας τις διευκρινίσεις που έδωσε ο κ. Van de Walle, κατά την εξέτασή του, ως προς τη συχνότητα και το περιεχόμενο των επαφών του μαζί της κατά το χρονικό εκείνο διάστημα. Στο ίδιο σημείο του δικογράφου της προσφυγής της, υποστηρίζει ακόμη ότι ο κ. Van de Walle της συνέστησε, κατά τη διάρκεια των δύο προαναφερθεισών συναντήσεων, να συνεργαστεί με την AGRER προκειμένου να καταθέσουν κοινή προσφορά στο πλαίσιο της διαδικασίας αναθέσεως του προγράμματος FD RUS 9603.

214 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν συνάγει καμία έννομη συνέπεια από την επιχειρηματολογία αυτή που αναφέρεται στα πραγματικά περιστατικά. Συγκεκριμένα, το τμήμα VII του δικογράφου της προσφυγής της, στο οποίο εκθέτει τον μοναδικό λόγο ακυρώσεως επί του οποίου στηρίζει τα ακυρωτικά της αιτήματα, ουδόλως παραπέμπει στην προαναφερθείσα επιχειρηματολογία. Συνεπώς, επιβάλλεται να επισημανθεί ότι η επιχειρηματολογία αυτή είναι αόριστη και ότι, γι' αυτόν και μόνον τον λόγο, πρέπει να απορριφθεί.

215 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα εκφράζει επίσης την πεποίθησή της ότι ο κ. Van de Walle διαβίβασε στην AGRER αντίγραφο του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της το οποίο είχε υποβάλει ενόψει της πρώτης αξιολογήσεως, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό ένα πλεονέκτημα στην AGRER κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως.

216 Πάντως, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα, και πάλι, δεν συνάγει καμία έννομη συνέπεια από το στοιχείο αυτό που δεν περιλαμβάνεται στην επιχειρηματολογία που διατυπώνεται στο τμήμα VII του δικογράφου της προσφυγής της, προς στήριξη του λόγου ακυρώσεως. Εξάλλου, κανένα συγκεκριμένο στοιχείο δεν στηρίζει τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας και επομένως πρέπει να θεωρηθεί καθαρή εικασία. Επομένως, πρέπει και αυτός να απορριφθεί ως αόριστος.

217 Στο τμήμα V, σημείο 2, του δικογράφου της προσφυγής της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ακόμη ότι στην πραγματικότητα δεν πραγματοποιήθηκε καμία ποιοτική αξιολόγηση των εν προκειμένω προσφορών κατά τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως. Τούτο συνιστά τη μόνη πιθανή εξήγηση για το γεγονός ότι η προσφορά της, που θεωρήθηκε ως η καλύτερη στο πέρας της πρώτης διαδικασίας αξιολογήσεως και που βελτιώθηκε περαιτέρω, στο τεχνικό επίπεδο, πριν από τη δεύτερη διαδικασία αξιολογήσεως, δεν κατετάγη και πάλι στην πρώτη θέση στο τέλος της διαδικασίας αυτής. Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει σειρά στοιχείων με σκοπό να αποδείξει ότι η προσφορά της ήταν καλύτερη από αυτή της AGRER και υποστηρίζει ότι η επιλογή της AGRER ως αναδόχου του προγράμματος FD RUS 9603 ήταν αυθαίρετη. Η επιχείρηση αυτή αποδείχθηκε στην πραγματικότητα ανίκανη να εκτελέσει το εν λόγω πρόγραμμα. Επιπλέον, αποδείχθηκε ότι εκτέλεσε πλημμελώς, στην Ουκρανία, το πρόγραμμα FD RUS 9301, που της είχε ανατεθεί το 1996, πράγμα που επέκρινε το Ελεγκτικό Συνέδριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

218 Συναφώς, πρέπει και πάλι να παρατηρηθεί ότι η προσφεύγουσα δεν συνάγει καμία έννομη συνέπεια από την επιχειρηματολογία αυτή που ανάγεται σε πραγματικά περιστατικά, τα οποία δεν αναφέρει στο τμήμα VII του δικογράφου της προσφυγής της μεταξύ των επιχειρημάτων του μοναδικού λόγου ακυρώσεως. Επομένως, η επιχειρηματολογία αυτή είναι αόριστη.

219 Εν πάση περιπτώσει, όπως έχει ήδη επισημανθεί (βλ. ανωτέρω σκέψη 202), από την ανάγνωση του πρακτικού της επιτροπής αξιολογήσεως της 4ης και 5ης Μαρτίου 1998 προκύπτει ότι οι διάφορες εν προκειμένω προσφορές αναλύθηκαν σε βάθος, με βάση τα τεχνικά και οικονομικά κριτήρια που εφαρμόζονται κατά παράδοση στον τομέα αυτό. Κανένα στοιχείο, στο πρακτικό αυτό, δεν μπορεί να δημιουργήσει αμφιβολία ως προς τη νομιμότητα της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως.

220 Έστω και αν υποτεθεί ότι, κατόπιν της επιστολής της Επιτροπής της 1ης Οκτωβρίου 1997, η προσφεύγουσα βελτίωσε ορισμένα σημεία του τεχνικού τμήματος της προσφοράς της ενόψει των κριτηρίων που έθεσε η συγγραφή υποχρεώσεων, το γεγονός ότι η προσφορά της δεν κατετάγη πρώτη στο πέρας της δεύτερης διαδικασίας αξιολογήσεως, όπως είχε συμβεί στο τέλος της πρώτης, εκφράζει απλώς μια διαφορετική εκτίμηση από την πλευρά των δύο επιτροπών αξιολογήσεως, η οποία εξηγείται κατ' ανάγκη εκ του ότι η δεύτερη επιτροπή περιελάμβανε άλλα μέλη από την πρώτη, γεγονός που δεν συνιστά πλημμέλεια της διαδικασίας.

221 Κατά τα λοιπά, χωρίς να είναι αναγκαίο η απόφαση επί του παραδεκτού, υπό το πρίσμα του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, των επιχειρημάτων που προβάλλει η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της απαντήσεως για να καταδείξει την ανωτερότητα της προσφοράς της σε σχέση με αυτή της AGRER και τον αυθαίρετο χαρακτήρα της επιλογής της τελευταίας ως αναδόχου του εν λόγω προγράμματος, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορεί, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, να υποκαθιστά το οικείο κοινοτικό όργανο στην εκτίμησή του ούτε να απευθύνει σ' αυτό διαταγή να αναθέσει, όπως εν προκειμένω, τη σύμβαση στην προσφεύγουσα (βλ. ανωτέρω σκέψεις 83 έως 86).

222 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί, πέραν τούτου, να επικαλεστεί βασίμως πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της αποφάσεως της Επιτροπής να αναθέσει το πρόγραμμα στην AGRER προκειμένου να αμφισβητήσει τη νομιμότητά της. Συγκεκριμένα, κατά τον έλεγχο της νομιμότητας της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο μπορεί να λάβει υπόψη του μόνον τα πραγματικά περιστατικά που ήταν γνωστά στην Επιτροπή κατά τον χρόνο που αυτή έλαβε την απόφαση αυτή. Επομένως, οι όροι εκτελέσεως από την AGRER του εν λόγω προγράμματος εκφεύγουν ενός τέτοιου ελέγχου.

223 Επίσης, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί αποτελεσματικά την προβαλλόμενη πλημμελή εκτέλεση από την AGRER του προγράμματος FD RUS 9301. Έστω και αν υποτεθεί βάσιμο, το γεγονός αυτό ουδεμία επιρροή ασκεί στην εκτίμηση της νομιμότητας της αποφάσεως της Επιτροπής σχετικά με την ανάθεση του προγράμματος FD RUS 9603.

224 Συνεπώς, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που εκτέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 217 πρέπει να απορριφθεί.

225 Περαίνοντας την προηγούμενη εξέταση (σκέψεις 89 έως 224), πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως που στηρίζεται στην παράβαση των κανόνων σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής προσφορών και στην παραβίαση της αρχής του «θεμιτού ανταγωνισμού».

226 Κατά συνέπεια, η προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουνίου 1998 πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αγωγής αποζημιώσεως

227 Προς στήριξη της αγωγής της αποζημιώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι διεξήγαγε κατά τρόπο πλημμελή τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως σχετικά με το πρόγραμμα FD RUS 9603.

228 Εντούτοις, κατά την εξέταση της προσφυγής ακυρώσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως του προγράμματος FD RUS 9603, σε καμία πλημμέλεια για την οποία να γεννάται ευθύνη της έναντι της προσφεύγουσας.

229 Συνεπώς, η αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

230 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της τελευταίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει ως απαράδεκτο το αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να αναθέσει στην προσφεύγουσα την εκτέλεση του προγράμματος FD RUS 9603.**

2) **Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή-αγωγή ως αβάσιμη.**

3) **Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Lenaerts Azizi Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Φεβρουαρίου 2000.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

K. Lenaerts